

poština plačana v gotovini

DOMOLJUB

ŠTEV. 35. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 42
V LJUBLJANI, DNE 28. AVGUSTA 1929

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljub« v Ljubljani.

I. Benko, strok. učitelj:

Več vere v našega kmeta.

I. »Nazadnjaštvo«.

Ziveči v dobi, namenjeni predvsem gospodarski povzdigi naše celokupne domovine, predvsem pa probudi in povzdigi našega kmeta, slišimo dan za dnevom biti obe plati zvonā; povdarja se, kolike važnosti je napredek in dobrobit kmeta za državo kot celoto, da torej zanj ne smemo štediti z žrtvami, ravnotako se z druge strani vedno in vedno ugovarja, češ: naš kmet je nazadnjaški, nezaupen, za napredek nedostopen, da celo nemaren, zapravljiv in ne vem kaj še vse. Pa vendar dvojnim, da je bilo še kedaj bolj na mestu reči »Več vere v našega kmeta«, kot je to danes.

Naj cenjeni bralci ne mislijo, da hočem opravičevati nazadnjaštvo, kjer to v resnici obstoja, hočem le jasnosti v načelnem vprašanju, kaj je in kaj ni nazadnjaštvo, oziroma kako hitro je mogoče v kmetijstvu napredovati, ako naj govorimo o resničnem napredku.

Predvsem moram naglasiti, da je krivično, smatrati našega kmeta za nazadnjaškega, ako njegove gospodarske metode niso take, kot njegovega nemškega in danskega tovariša. Pomnimo, da smo v ustvarjanju svojih gospodarskih temeljev še mladi. Dobrine, do danes v našem kmetijstvu pridobljene, niso plod dela in napredka stoletij, ampak komaj par desetletij, kar gotovo ni slučaj pri zgoraj omenjenih državah. Označba »nazadnjaštvo« je s tega stališča torej docela neupravičena.

Ker pa medtem ne zanikam, da je naš kmet v resnici konservativen (nekateri pravijo »starokopiten«), zato poglejmo po vzrokih te konservativnosti.

Vsak poznavalec našega kmeta ve, kolika je bila v kmetijski hiši in družini vsaj do najnovejše dobe moč tradicije in podedovanih navad. Biti je morala že izredna avtoriteta, ali kakršnakoli druga sila, ki je n. pr. nagnila sina, delati in gospodariti drugače, kot je to videl in se naučil od svojega očeta. Danes — sodim — je moč tradicije v kmetijski hiši in družini zmani-

šana za 50 odstotkov, glejmo torej sedaj, da to izkoristimo v celokupno dobro, predvsem v kmetov resnični napredek. Danes so tu moderna izobraževalna in prometna sredstva; knjižnice in časopisi, film in radio, ki segajo v sleherno gorsko vas, kjer lahko širijo resnični napredek in izobrazbo, ako se bomo zato pobrigali. Za ne — predrage denarce lahko danes tudi naš kmet potuje v sosednje naprednejše dežele in se o resničnosti tega, kar je kdaj slišal ali čital, na svoje oči prepriča.

Kakor je naš kmet sploh še mlad, je raste skoraj do danes brez izrazite in urejene stanovske vzgoje, brez življenjskih stikov z izobraženstvom (z izjemo duhovščine), da celo z kmetijskimi strokovnjaki. Utegne mi kdo ugovarjati, češ: toliko in toliko let že pošilja Mohorjeva družba v naše domove svoje gospodarsko poučne knjige, toliko let je stara naša Kmetijska družba, »Kmetovalec« in drugi strokovni listi. Res je. V tem oziru nismo več mladi niti revni; pomanjkljivo pri tem je bilo in je še le to, da ima naš kmet tako bore malo praktičnih učiteljev in praktičnih bodrilnih vzgledov. Kjer jih pa ima, tudi napreduje, kakor bom to v sledečem poglavju dokazal.

Davno sem že postavil načelo: »Ne od idej kot takih, ampak od tistih, ki jih nosijo in širijo, je odvisno ali in v koliki meri se bodo uresničile.« »Vsaka ideja hoče vsaj enega delavca, ki se ji posveti z dušo in telesom« sem tudi že večkrat dejal. Trdim nadalje, da je v bistvu kmetijskega poklica (ki jih nosijo veliki ljudje. Z ozirom na položaj, kakršnega smo Slovenci vse do prevrata zavzemali, z ozirom na dejstvo, da se je vzgajal cel naš narod tako rekoč brez interesa za gospodarstvo, posebej za samostojno narodno gospodarstvo, če pomislimo nadalje, da rane, ki jih je sekala svetovna vojna, niso še in ne

morejo biti zaceljene, se pa tudi ne smemo čuditi, če je število takih delavcev skopo.

Ako hoče kdo danes našemu kmetu dokazati nazadnjaštvo, mu pri tem skoraj gotovo predočuje danskega kmeta, kako je napreden, stanovsko zaveden itd. Res je; prepričal sem se o tem na lastne oči. Pa vendar sem se baš na Danskem prepričal o resničnosti svojega nazora, da je v bistvu kmetijskega poklica, da je kmet konservativen (nele naš, ampak vsak), in da ideje same še ne preustrajajo držav, ampak njihovi nositelji.

Evo dveh tehtnih dokazov iz razvoja danskega združnega življenja: Ko so v letih 1870.-80. vzklija prva danska konzumna društva, in se glede svojega notranjega ustroja in poslovanja v toliko ustalila, da je bilo gotovo, da imajo bodočnost, se je pojavila potreba po osrednjem društvu, ki naj bi vršilo nakup na veliko. Pa vendar ideja v krogih združnikov ni našla dovolj razumevanja. Uresničil jo je pa l. 1888. največji zadrukar te dobe, Severin Jörgensen, do tedaj voditelj konsumnega društva na deželi, na ta način, da je celih pet let vodil to osrednje društvo pod svojo firmo, na svoj riziko, sam je moral prekrbeti potrebno obratno glavnico, sam je bil predsednik in poslevodeči ravnatelj društva.

Po petih letih je šele prodrlo spoznanje, koliki blagoslov je osrednje društvo za včlanjena društva, zato so sedaj prevzela pod firmo »Severin Jörgensen« delujočo centralo, ki pa jo je imenovani vodil vse do l. 1913. Več o tej impozantni organizaciji, ki je imela n. pr. v letu 1928. 137 milijonov danskih kron (1 danska krona je 15.30 Din) prometa, sem napisal v marčevski številki »Narodnega gospodarja«.

Oče danskega praktičnega mlekarstva je bivši profesor T. R. Segelcke; evo vam njegove »karijere«. Po dovršenih politehničnih študijah se je posvetil kmetijski kemiji. Po vrnitvi v domovino se je praktično izučil mlekarstva, nato pa je bil nastavljen od danske kmetijske družbe kot svetovalec za mlekarstvo; to pa le za dve leti, 1861—1863. Po poteku tega roka so bila mnenja o koristnosti posebnega svetovalca tako močno deljena, da je bil nastavljen le še za tri mesece, nato zopet za eno leto, in potem šele so se vsem odprle

oči, da je ta strokovnjak potreben, in so bili soglasno zato, da se stalno nastavi. Pomniti je še, da je imel čisto sijajne ponudbe iz inozemstva, pa je vendar ostal zvest domovini, četudi ga ta toliko časa ni hotela razumeti.

Razlage naštetih zgledi gotovo ne potrebujejo. Dokazujejo pa mojo trditev, da je vsak kmet konservativen, da je to v bistvu njegovega poklica, da pa tudi vsak napreduje, kjer ima dobre mojstre za učitelje. Kakšen naj bo po mojem mnenju oni, ki hoče našega kmeta vzgajati in učiti, povem v prihodnjem članku.

Na zadružno razstavo.

Pisali smo že, da je na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani tudi posebna zadružna razstava. Razstava bo od dne 31. avgusta do 9. septembra in sicer v posebnem oddelku, ki je zaznamovan s črko »K«.

Zadružna razstava je prva v naši državi. Drugod prirejajo take razstave večkrat. Razstavile bodo letos samo slovenske zadruge. Pokazale bodo razvoj našega združništva. Udeleženci bodo videli, kaj danes v združništvu zmoremo, videli pa bodo tudi, kaj bi se še dalo doseči zlasti med kmeti, če prodre zadružna misel med nje v polni meri. Upamo, da bo tako ta razstava, četudi bo prva, začetna, dvignila v našem kmetu zmisel za skupnost, za zadružno samopomoč, za pametno varčevanje in veselje do kmetijskega dela in življenja.

Združništvo postaja v drugih državah velika sila. Če nečemo zaostati, moramo tudi pri nas zmisel za zadružno delo zanesti v zadnjo gorsko vas in v sleherno kmetisko hišo. Nujno torej priporočamo, naj si letos naši kmetje gotovo ogledajo zadružno razstavo.

Kam gre kmetški denar?

Na zadružni razstavi, ki bo na letošnjem velesejmu, bomo videli, koliko se trudijo zlasti zadružne posojilnice, da bi pomagale kmetu. Rešile so kmeta oderuštva v pretekli dobi in tudi danes hočejo kmetu na pomoč s ceninami posojili. Pri nas je obrestna mera 7 do 8 odstotkov, medtem ko je v Srbiji do 20 odstotkov in še čez. Pomen teh malih kmetških hranilnic je torej za našega kmeta ogromen. Toda še vedno ni v vseh kmetških ljudeh tiste misli, da morajo pomagati drug drugemu in da mora kmet držati s kmetom. To vidimo najbolje na tem-le: Še zmeraj gre brez potrebe v mesta mnogo kmetškega denarja. Namesto da bi nesel prihranjene krajcarje v domačo hranilnico, gre z njimi raje v mestne zavode. Kako bo s takim takrat, ko bo iskal denarja za posojilo? In vendar so kmetške hranilnice in posojilnice s neomejeno zavezo. To se pravi: vsi člani so poroki, da se ne bo izgubil noben krajcar od vložnega denarja. Zakaj torej denar v mesta, kjer je toliko bank po vojni propadlo? To vprašanje naj si zastavi vsak pameten kmet letos, ko bo šel na zadružno razstavo. Naj že enkrat zmaga v polni meri geslo: *Kmetški denar v kmetške zavode!*

KAJ JE NOVEGA

d *Za invalide.* V socialno ministrstvo prihaja vsak dan več vprašanj, kaj je z odkupnino invalidnim v tistih slučajih, kjer je bil bil odkup že izrečen, pa odkupnina še ne izplačana. Vsem prizadetim se sporoča, naj svoje tozadevne dokumente dvignejo pri svojih invalidskih sodiščih, da pazijo na prevedbo in dokumente pošljejo na ministrstvo za socialno politiko, nakar se jim bo odkupnina nakazala.

d *700 let preteče letos,* odkar se imenuje v zgodovini mesto Kamnik. Meščani se že posvetujejo o proslavi tega izrednega jubileja.

d *Samo državna zastava sme biti posej razobešena* na vseh državnih in samoupravnih uradih ter drugih objektih, ki imajo javnopraven značaj.

d *2000 učiteljev iz vse države* je zborovalo te dni v Zagrebu. Mnogi so prorokovali »burjo in vihar«, a ni bilo nič posebnega. Gg. učitelji so drug drugemu odjejnili, se nazadnje prijateljsko razgovorili ter soglasno sklepali in se tudi prijateljsko razšli.

d *Za popravo inženirske podiatniške šole v Mariboru* je vojno ministrstvo odobrilo 675.000 Din.

Zadružni kongres.

Ob priliki letošnjega jesenskega velesejma bo v Ljubljani zborovanje vseh združničnih zvez v naši državi (kongres). Letos je namreč deset let, kar so se združile vse zadružne zveze v državi v Glavno zadružno zvezo, ki ima svoj sedež v Belgradu. Desetletnico proslave v Ljubljani z zadružno razstavo in zborovanjem. Razstava bo od dne 31. avgusta do 9. septembra, zborovanje pa bo v nedeljo 1. septembra. Začelo se bo v dvorani Delavske zbornice (Miklošičeva cesta) ob 9 dopoldne. Na dnevnem redu so ta-le predavanja: 1. Ing. Varga: Desetletnica obstoja in dela Glavne zadružne zveze; 2. Dr. Jože Basaj: Zadruška in zadružna zakonodaja; 3. Ing. V. Djordjevič: Združništvo kot gospodarski sistem; 4. M. Stibler: Naše zadružno šolstvo; 5. N. Jagetič: Načela zadružne organizacije; 6. M. Glavina: Življenjsko vprašanje našega kmetijskega združništva.

Vse slovenske zadruge pošljejo na to zborovanje svoje zastopnike.

Novice iz Belgrada.

Varčevanje v državni upravi.

Finančno ministrstvo je razposlalo vsem drugim ministrstvom razpis, v katerem se v glavnem pravi, da se finančno stanje sicer postopoma zboljšuje, da pa vseeno pametna državna politika nalaga vsem ministrstvom in podrejenim organom, da vrše državno upravo v zmislu največjega varčevanja, kar se naj upošteva še pri izvajanju tekočega proračuna, in sicer: 1. naj

d *60 hotelov namerava za prvi čas zgraditi* v Dalmaciji nova snujoča se družba z južnoameriškim kapitalom.

d *Vokviru letošnjega mednarodnega dunajskega jesenskega sejma* se bo vršil od 5. do 8. sept. živinski sejem, na katerem bodo razstavljeni konji in goveja živina. Prireditelje bo obsegala okoli 120 konj in 230 goved avstrijske pasme za pleme in reja. Na razstavnem prostoru bo nepretrgoma uradoval glavni prireditelj te razstave, to je nižjeavstrijska deželna kmetijska zbornica na Dunaju. Priložnost za nakladanje živine bo neposredna in za morebitno prevažanje se bo mogel vsak čas staviti na razpolago železniški voz.

d *Razstava poljstva* bo na željo občinstva zopet prirejena na jesenski prireditvi velesejma od 31. avgusta do 9. septembra. Mizarski mojstri bodo tudi tokrat skupno razstavili. Izdelki naših mojstrov so priznani po svoji kakovosti in solidnosti ter po zmernih cenah. Razstavljene bodo kuhinje, spalne in jedilne opreme, nadalje pisarne in drugo od najpreprostejše do najfinišne izdelave. Za svoje izdelke vsak mojster v polnem obsegu jamči, tako za kakovost in prvovrstnost lesa, kakor tudi za ka-

se najmanj 10 odstotkov že odobrenih kreditov ne izplača, torej naj se po možnosti tekoči proračun zmanjša za 10 odstotkov, 2. prošnje za prekoračenje rednih kreditov sploh ne bodo v nobenem slučaju ugodno rešene in 3. nobeno prazno mesto, čeprav se po proračunu predvideva, naj se ne spolni, število uradništva naj se postopoma zmanjšuje.

Gostilničarski kongres.

ki se ga je udeležilo nad 2000 odposlancev iz vse države, se je vršil te dni v Belgradu. Sprejeli so razne resolucije glede novega obrtnega reda, glede ocene strokovne sposobnosti, podali so želje o tujskem prometu, o letoviščih in kopališčih, o odpiranju in zapiranju gostilniških obratov, zahtevali so zmanjšanje taks in trošarine na alkoholne pijače in zakon o gostilnah ter gostilničarske šole.

Finančno ministrstvo je izdalo odredbo,

da se osvobodijo različnih državnih taks vse kmetijske in obrtne zadruge v državi, kakor tudi njihove okrajne, okrožne in glavne zveze, ki imajo včlanjenih najmanj 20 zadruge. Istočasno je finančno ministrstvo oprostilo plačanja taks na vse vloge, prošnje in pritožbe Združenja rezervnih častnikov v Ljubljani.

Pred vrhovnim zakonodajnim svetom

se nahajata sedaj šolski in kmetijski zakon. V kratkem pa pride tja tudi novi zdravstveni zakon. O vseh teh zakonih se govori in piše to in ono, vendar do končnih sklepov še ni prišlo. Kolikor je možno dognati, čakajo posebno glede prosvete in zdravstva občine, oziroma oblasti precejšnja bremena.

kovost izvršitve vsakega posameznega izdelka. Vsak razstavljalec nudi vsakomur brezplačen proračun, brezplačne načrte in vsa tostvarna pojasnila. Take razstave so hvalevredne. Prepričale bodo javnost, zlasti tujce, da pri nas mizarški izdelki niti najmanj ne zaostajajo za onimi tujih tvrdk v kakovosti, cene naših izdelkov so pa v vsakem pogledu več kot konkurenčne.

d *Solsko leto se prične letos* na vseh osnovnih, meščanskih in srednjih šolah šele 16. septembra.

d *Streljanje pod Šmarno goro.* — Do vključno 2. septembra bosta 40. in 52. pešpolk vršila ostro streljanje blizu vasi Smartno v smeri proti Šmarni gori. Ako bi elementarne nezdobe v tem času ovirale ostro streljanje, se bo streljanje vršilo tudi preko 2. septembra. Na to streljanje opozarjamo prebivalstvo pod Šmarno goro in izletnike, naj bodo previdni, da se preprečijo vse nesreče.

d *Porotne obravnave* pri ljubljanskem doželnem sodišču se bodo pričele 9. septembra. Dolej so razpisane obravnave med drugimi proti Antonu Schlesingerju radi hudodelstva goljufije; proti Janezu Vovku radi hudodelstva uboja; proti Gabrijeli Stritar radi hudodelstva detomora; proti Martinu Jakopiču radi hudodelstva posilstva; proti Antonu Podržaju radi hudodelstva umora ter proti Janezu Grčarju radi hudodelstva teške telesne poškodbe.

d *Za častno občanko občine Mošnje* na Gorenjskem je izvolil tamošnji občinski odbor bivšo tamošnjo večletno učiteljico gospodično Apolonijo Faturjevo in sicer za izredne zasluge na polju prosvete in darciljivosti. Iskreno častitamo!

d *Za nakup plemenskih bikov* je dovolilo kmetijsko ministrstvo mariborski oblasti 120.000 Din. Istotoliko je dobila tudi ljubljanska samoupravna oblast.

d *Zanimiva petindvajsetletnica.* Na Blokah službuje za babico gdna Marija Šemič. Letos je preteklo 25 let, odkar je začela opravljati svojo službo. Prinesla je ob enem h krstu 497 otrok od leta 1904 do 1910, 562 otrok od leta 1910 do 1920 in 488 otrok od leta 1920 do današnjega dne. Skupaj torej 1547 otrok. Gotovo lepo število! Vea čast in priznanje gospodični za njeno krščansko, pridno in zvesto spolnjevanje dolžnosti v težavnem poklicu! Tem potom ji iz srca želimo, da bi dočakala še 25 let v službi.

d *Angleško bojno brodovje,* ki bo obiskalo te dni naše luke, bo štelo 20.000 častnikov in mornarjev.

d *Nov vodovod* dobi Zagreb. Stal bo okrog 6 milijonov dinarjev.

d *Belgrajska univerza* je v poslednjih letih zelo napredovala. Tudi po številu slušateljev se more prištevati med največje evropske univerze. Saj je število slušateljev doseglo skoro 10.000, to je toliko, kolikor jih je imela pred vojno dunajska univerza. Kar se tiče dohodkov, je poleg rednih proračunskih kreditov poudariti posebno zapuščino, od katerih je najpomembnejša dedščina kraljice Natalije, ki predstavlja vrednost 300 milijonov dinarjev. Je to ogromen gozdni kompleks, ki se do sedaj ni mogel dovoljno izkoriščati, ker je železnica oddaljena preko 20 km. Z zapuščino

nedavno umrlega Čeloviča, ki se ceni na 30 milijonov dinarjev, se bo gradila zveza z železnico, da se bodo gozdovi mogli izkoriščati. Računa se, da bodo letni dohodki te bogate ustanove znašali 20 do 30 milijonov dinarjev, ki se bodo uporabili v prid belgrajske univerze in akademikov.

d *Reka bo dajala Sušaku elektriko.* Med sušaško in reško občino je prišlo do sporazuma, po katerem bo reška električna centrala dajala električno energijo Sušaku za razsvetljavo in pogon motorjev. Na sušaškem teritoriju bodo postavili transformator, s pomočjo katerega bodo oddajali električni tok tudi okolici. Pogodba traja do 31. decembra 1934.

d *Novo tobačno tovarno* so zgradili v neposredni bližini Niša.

d *Divjanje strele.* V Smolniku, občina Črni vrh, je vžgala strela svislila in štiriokenski kozolec, poln žita. Škoda 60.000 Din. — V Straži pri Moravčah je tresčilo v hlev posestnika Vidgergarja. Zgorlel je hlev, svinjak, dva kozolca s 60.000 kg mrve in šest štantov ovs. En kozolec je bil last posestnika Vrbana. — Strela je udarila v hišo Matije Žgajnar na Prapročem pri Ortneku. Ubila je 60 letnega gospodarja v postelji, sina-edinca, ki je ležal ob njem, je vrgla s postelje na sredo sobe, ženi, ki je bila pri peči, se ni zgodilo nič hudega. Iz hiše je šinila strela v hlev pod hišo in tam ubila kravo in tele. — V Večebrodu pri Dobju je strela vžgala kozolec Gregorju Blatniku. — V Troščinah pri Višnjih gorah je švignila strela v cerkev. Ogenj v podstrešju in na oltarju so vaščani pogasili. Strela je odkrušila tudi kos zidu za oltarjem in prežgala debelo vrvo pri zvonu. — Strela je udarila v Kuzmatov kozolec v Ostrogu pri Sent Jerneju. Kozolec je pogorel.

d *Požar je izbruhnil* pri Antonu Krtu na Primskovem pri Kranju. Pogorelo je leseno, s slamo krito poslopje, polno krme, poleg drugega tudi slamoreznica in mlatilnica. Gasilci so z velikim trudom ogenj, ki se je prijel na sosednjih poslopij, omejili.

d *Ponoči je začelo gorati* pretekli teden v ljubljanskem »Kolizeju«, v katerem je okrog 120 strank. Posledice bi bile lahko strašne, ako bi ljubljanski poklicni gasilci ognja pravočasno z življenjsko nevarnostjo ne zadušili. Škode pa je vendar okrog 50 tisoč dinarjev.

d *Huda nevihta je divjala* pretekli teden po južni Srbiji in Bosni. Velik del Skoplja je prišel pod vodo, porušenih je bilo tudi nekaj hiš. — Veliko škodo je napravila nevihta tudi v Sarajevu in okolici, kjer se je utrgal oblak in je voda odnesla enega otroka, strela pa ubila dva kmeta.

d *V blatu se je zadušil,* ko ga je napadla božjast, 39 letni stavbni čuvaj Anton Klemenčič v Ljubljani.

d *V Pesnici je utonil* posestnik Alojzij Ritonja iz Rimančev pri Sv. Tomažu nad Ormožem.

d *V mlaki je utonil* devetnaesletni Rudolf Gričman v Starem logu pri Kočevju.

d *Nesreča pri streljanju z močnarji.* Nedavno je bilo v šmarješki podružnici v vasi Toplice žeganje. Fantje so se hoteli razveseliti s streljanjem z močnarji. Cerkovnikov sin Franc Zoran iz Toplice je šel preblizu, ko se je ravno vnel smodnik. Strel

Vsako britvica Gillette pride iz tovarne v promet šele po večkratni kar najtočnejši preizkušnji.

Na trg pošeljete samo one britvice, ki so brez sleherne pogrške in zato omogočajo brezhibno britje. Založite se pravočasno z njimi!

Gillette

je počil in ga močno ranil. Peljali so ga takoj v bolnico v Novo mesto. Radi zastupljenja krvi je umrl. Pokojni je bil šele 20 let star. Izučil se je pred letom kovaške obrti.

d *V Savi pri Trbovljah je utonil* 85 letni rudniški upokojenec Aleksander Krahar.

d *Kolo je pritisnilo ob steno* in strlo deloma prsni koš, zlomilo rebra in ranilo pljuča Antonu Poglajenu iz Jablaniških Lazov pri Litiji, ko je vozil iz kamnoloma. Je peljal po klancu navzdol in skočil k prvim kolesom, da bi privil zavoro, a se radi navpične stene ob poti ni mogel vozu umakniti. Prepeljali so ga v bolnico.

d *Strela je ubila dva delavca* v skladišču neke žage v Bosni nad Palo.

d *V soboto 17. avgusta* je umrla turistom dobro poznana 77 let stara Jožefa Berlič, stara mati oskrbnikov, oziroma oskrbnic na Kokrškem sedlu, v Bistrici in na Kamniškem sedlu. Zelimo, da bi vsi ohranili dobro, vedno veselo Pepo v najboljšem spominu.

d *Razstava cerkvenih paramentov.* Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela razstavo cerkvenih paramentov, ki jih je naredila za ubožne cerkve, v dneh od 5. do 9. septembra v dvorani škofijske palače v Ljubljani. Razstava bo odprta vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 6. Bratovščina obhaja letos že 70 letnico svojega obstoja. Tudi letošnja njena razstava kaže, kakor vse dosedanje, lepe uspehe skupnega požrtvovalnega delovanja v čast evharističnega Zveličarja.

d *Na meščanski šoli v St. Vidu nad Ljubljano* se bo vršilo vpisovanje v I. in II. razred dne 31. avgusta in 1. septembra od 8 do 12. V I. razred se bodo sprejemali učenci, ki so uspešno dovršili 4. razred oddelno 4. šolsko leto na osnovni šoli. Meščanska šola hoče podati ljudstvu višjo splošno in praktično naobrazbo, ki jo zahteva nujno sedanji način modernega kompliciranega gospodarstva.

Muho-
lovec

AEROXON
polovi vse muhe!

Se mnogo
posnamel! *Torej*
zahtevajte izrečno
"Aeroxon"

d Naše dijaštvo. Vsi oni abiturijenti, ki reflektirajo jeseni na akademsko menzo (v Marijanišču), naj nemudoma pošljejo svoje počitniške naslove, da se jim nanje dolože poštne prijaviteljke po organizacijah ne pride v poštev, ker ni bilo dovolj jasno. Zato prosimo, da dotični abiturijenti ponovno javijo svoje naslove na: Dijaško podporno društvo, Akademski dom, Miklošičeva c. 5, Ljubljana.

d Državna strokovna šola za puškarstvo v Kranju razglašča: Vpisovanje novih in dosedanjih učencev se vrši v nedeljo 1. septembra od 9 do 12, 2. in 3. septembra pa oba dneva od 8 do 12 in od 14 do 17 v ravnateljstvu pisarni zavoda, ki se nahaja v hiši g. Rohrmanna nasproti poštnega urada. — Sprejemni pogoji so: dovršena vsaj petrazredna ljudska šola, starost 14 let in da je učenec zdrav ter telesno razvit. Učenci, ki se v navedenih dneh prijavijo nanovo, naj pridejo v spremstvu staršev ali njihovih zakonitih namestnikov in naj prineso zadnje šolsko izpričevalo, rojstni in krstni list in domovnico. Vsak učenec mora plačati pri vpisu Din 20 za zdravstveni fond. Tega pripispevka bodo oproščeni samo tisti, ki bodo predložili ubožni list. Pouk na zavodu traja štiri leta. Po dovršenju učni dobi dobijo učenci-absolventi odhodna izpričevala, ki jim dajo — po izpolnitvi zakonitih predpogojev — pravico do samostojnega izvrševanja puškarske, oziroma graverske obrti, lepo bodočnost pa imajo tudi kot strokovno-tehnično kvalificirani orožarji v vrstah naše armade. Na številna vprašanja interesentov vodstvo tem potom sporoča, da so vesti o premestitvi državne strokovne šole za puškarstvo iz Kranja neutemeljene. Zato naj bodo starši in učenci brez vsake skrbi. — Vodstvo.

d Do smrti je povozil motociklist Goštinčar gospo Podražjevo iz Ljubljane na poti iz Dobrove domov.

d »A njega ni...« je naslov najnovejši slovenski povesti iz svetovne vojne, ki je

Radovan Hrastov:

Na Goreniskem je fletno ...

v.

Kdo, ki je že kdaj hodil po Gorenjskem, ni bil še na Bledu, kdo ni še hodil skozi Vintgar? Bled, Vintgar, dvoje imen, ena sama lepota naše dežele, kdo ju vsaj po imenu ne pozna?

Z Gorij, kjer smo se po večini doslej mudili, je dobre pol ure hoda na obe strani. Le eno bi koj ob začetku povedal: ko bi se blatnih, v vročih dneh prašnih, vedno pa zanamernjenih cest kdo večkrat usmilil! Te naše nesrečne ceste! Saj vendarle ugled dežele in države zahleva, da so ceste vsaj okrog letovišč primerno urejene.

Bled, rajski kraj naše zemlje! Naj me pot zanese vanj s te ali one strani in še tolikrat, nikdar se ne naveličam znova in znova gledati tega čudovitega kota, valjujoče jezerske gladine, zelenih gričev, travnatih livad in smrekovih nasadov okoli jezera.

In otok sredi jezera! Saj sem bil že nekajkrat na njem, po vseh kotih sem bil že stikal ob romarskih dneh in v zimski samotni prav sam — pa me še prav takisto valbi otočni zvon iz romarske cerkvice na otoku. Pride človek na Bled, vse ga zanima, vse godi njegovim očem, pa vendar ni bil na Bledu, če ni obiskal cerkvice sredi jezera. Pa vidite zlasti v poletnih nedeljah, kako se pomikajo z raznih strani z romarji napoljnjeni čolni proti otoku. In pesem za pesmijo se glasi preko jezerske gladine in se odbija od bregov:

Po jezeru, bliz' Triglava,
čolnič plava, sem ter tje.

In sleherno uro, ko hodite po samotnih drevoredih okrog jezera, se z otoka sem sliši mili in otočni zvon želja. Mnogo je ljudi, vernikov, romarjev, ki v živi veri in z živim upanjem vlečejo za tisti zvon — in so uslišani v vročih molitvah!

To je Bled. Tak, kot živi v očeh naših ljudi. Remarska božja pot, jezero, otok, cerkvice, zvonček v stolpu ... Nič več.

Romarski Bled je Bled slovenskega človeka, je kos domišlje zemlje, domače zgodovine, je kosček mnogotere slovenske verne hiše, ki hrani po svojih ljudeh na Marijo na Bledu spomin. Bled je končno izraz slovenske duše, obraz slovenskega človeka, ki dela, dela in ne pozabi na Boga ...

Je pa še drugačen Bled. Iz zadnjih desetletij je vzrastel, vsako leto je bolj in bolj tak. Ni to škoda za nas, korist je, pravijo. Res. Mnogim je v korist, da je na Bledu leto za letom več tujih, bogatih ljudi. Mnoge in mnoge pa ravno to ubija. Ubije jih telesno, še bolj jih ubija duševno. Majhnemu narodu pa se vsaka zguba pozna, preveč pozna.

In vendar — Bled je. Mora biti. Ko bi jih bilo še več, še bolj bi bilo gospodarsko. In ko bi bil vsaj ta edini, ki ga imamo in je raj naše zemlje, še lepše, še popolnejše urejen — še več bi nam koristil. So mnogi, ki ne poznajo in ne vedo, da je nekje na svetu Jugoslavija, da je v tej državi mala lepa Slovenija — toda isti vedo, da je na svetu Bled. In potem pridejo in

izšla v začetku avgusta. Povest je zelo zanimiva. Dobi se pri pisatelju (Fr. Kolenc, kaplan, Murska Sobota), in v knjigarnah v Ljubljani in drugod. Stane brez poštnine samo 15 Din.

d Izgubljeno. V ponedeljek 11. avgusta popoldne je neka žena izgubila denarnico z večjo vsoto denarja na glavni cesti iz Kranja čez novi most proti Senčurju. Pošten najditelj naj proti nagradi sporoči na naslov: Alojzij Jenko, Klanec 22. p. Komenda.

ga spoznajo in vedo, da so bili v Sloveniji, v Jugoslaviji. To dela Bled, raj naše zemlje!

Se bi se o tem in podobnem dala reči katera resnična beseda, pa dovolj jih je že za enkrat. Naj se Bled razvija in krepi, naj se širi in raste v vse strani, naj se do popolnosti krnsi in izpopolnjuje — saj je to edini naš slovenski raj, ki ga imamo! In otok sredi jezera in cerkvice na njem — saj je to edini in najlepši biser v vencu naših slovenskih planin! Kdo bi ga ne ljubil, kdo bi mu slave ne pel?

Otok bleški
kinč nebeški!

Oh, oblikuj, dvigaj, izpopolnjuj še dalje in še vse bolj obliče naše domovine, naše težko pridzete slovenske zemlje!

Bled, Bog s teboj!

Romarski shod na Limbarski gori.

Na premožna vprašanja romarjev in častilcev sv. Valentina naznanjamo, da se vrši jesenski shod o sv. Tilnu 1. septembra, letos ravno na nedeljo, s službo božjo ob 6 in 10. Prejšnji večer je spovedovanje, ob 6 pa pridiga in litanije Avto vozi iz Ljubljane ob pol 6 in dospe v Moravče ob 7.

Društvena akademija.

(Podbrezje.)

Naše društvo je priredilo za svojo 20 letnico akademijo. G. župnik Vondrašek je pozdravil občinstvo in na kratko orisal zgodovino društva skozi 20 let obstoja. Pokazal je, da društvo nikakor ni bilo brezpomembno za Podbrezje. — Glavni govornik je bil g. prof. Jakob Šolar. Povedal je, da ni namen akademije, da bi se bahali s svojo 20 letnico, ampak da premotrimo, kakšne naloge ima društvo v prihodnosti. Posebno lepe so bile njegove misli o vernosti. Strašna zmeta je, da vera človeka potvarja. Prav nasprotno! Če je človek veren iz svojega prepričanja, če ve, da življenje brez globoke vere nima zmisla, šele potem je vse človekovo delo oplemeniteno. Kako drugače bo zavriskal fant na vasi, če ga navdaja zavest, da tudi s tem Bogu služi; deklinski smeh bo še mnogo lepši, če se pojavi na ustnicah v zavesti, da je dan od Boga itd. Naloga katoliškega društva je, da izpodbije pri fantih in dekletih tisti sram pred vernostjo... Poudarjal je g. govornik tudi, da društvo ne sme biti povod preprirov. Kjer so preprirov, tam hira krščansko življenje. Društvo mora med svojimi člani gojiti pravo družinsko prijateljstvo in ti člani morajo biti potem za celo faro apostoli ljubezni. — Res lepa in prisrčna je bila deklaracija naše Malke: »Smo sladko vince pili, mogočna pa »Pesem makabejskih bratov. Preprost in zares slovenski ter eden najlepših je bil prizor, ko so dekleta pletla vence in pele Premurlovo: »Bom šel na planince. Zbor nam je zapel več narodnih in drugih pesmi; najlepša je bila Klemenčičeva »O poglejte ptičke. Odmore je izpolnila godba v splešno zadovoljstvo. Hvala vsem!

Otvoritev društvenega doma.

(Bela Cerkev.)

Dne 8. septembra bo pri nas slovesna otvoritev društvenega doma. Po službi božji ob 10 blagoslovitev doma s slavnostnim govorom. Popoldne ob pol 2 litanije in po litanijah ob 2 koncert pevskih zborov iz Bele Cerkve, Skočjan na, Smarjete, St. Jerneja in St. Petra. Nato tombola z lepimi dobitki in vrtna veselica.

Predavanje iz sadjarstva.

(Stara Loka.)

G. Zdolšek Alfonz, strokovni pomočnik pri obl. kmet. nadzorništvu v Kranju, je imel v nedeljo 18. avgusta uspešno predavanje iz sadjarske panoge. Številni obisk posestnikov je pričal, koliko zanimanja imajo ljudje naše fаре za vsak napredek iz kmetijskega področja. Ne vemo, kje je iskati vzroka, da se v bližnji Skofji Loki še sedaj ni osnovala ne kmetijsko in ne gospodinjstvo nadaljevalna šola za mladino do 18. leta.

Dejstvo je, da imajo že manjši in kmetijsko manj važni kraji take šole. Razna strokovna predavanja s praktičnimi zgledi so takorekoč prvi koraki pri rešitvi našega kmetijskega vprašanja.

Blagoslovitev prosvetnega doma.

(Catež pod Zaplazom.)

V nedeljo 1. sept. se vrši pod zaščito Marije Zaploške blagoslovitev novega prosvetnega doma v zvezi s prosvetnim taborom in okrožna prireditelj Orla trebanjskega okrožja. Prijatelji prosvete in naše mladine ste najskrenejše vabljeni; pokazati hočemo, kaj vse premore vztrajnost pri delu. Castilci Marije Pomočnice Zaploške, pridite, da se ji slupno priklonimo in skupno položimo težke križe našega življenja. Cerkevno slovesnost kakor tudi blagoslovitev novega doma bo opravil naš prevzvišeni gospod dr. Rožman, pomožni škof ljubljanski. Slavnostno zborovanje prosvetnega tabora bo pa vodil prečastiti g. Tomažič, dekan v Trebnjem. Govorilo bo tudi več drugih odličnih govornikov. Popoldne po cerkvenem opravilu bodo pokazale rovske vrste proste vaje in vaje na orodju. Po telovadbi bo ljudska veselica na sadnem vrtu domačega gospoda župnika. Sadje je lepo zrelo ter bo kar samo padalo na belo pogrjnene mize. Gotovo bo dobro teknilo gostom, ki ga bodo jedli ob zvokih železničarske godbe iz Ljubljane.

Nov društveni dom.

(Vojnik.)

Dne 1. septembra privedi Orel v Vojniku celodnevno prireditev, ki bo velik praznik in mejnik v njegovem delovanju. Ta dan bodo podali račun svojega desetletnega tihega delovanja fantje in dekleta v pregled i svojim prijateljem i svojim nasprotnikom. Upamo, da jim ta obračun ne bo v sramoto, ampak v čast in ponos. Ob tej priliki se bo blagoslovil in otvoril novi Društveni dom, jasen dokaz, kako močna in vztrajna je mladina, vzgojena v Orlu. Nad našimi vrstami bo pa zaplapolal isti dan tudi nov orlovski prapor. Prireditelj je celodnevna. Popoldne je javen nastop, da pokažejo Orli in Orlice, da napredujejo tudi na telesno-kulturnem polju. Na veselo svrdenje v Vojniku!

Otvoritev planinskega doma.

(Mirna gora v Beli krajini.)

Že pred tedni so plakati in razni listi označili veselo vest, da bo 18. avgusta otvoritev novega planinskega doma na Mirni gori v Beli krajini. In res. V zgodnjih jutranjih urah so ta dan od blizu in daleč hitele množice ljudstva na goro, kjer se je vršila v cerkvi sv. Frančiška sv. maša, nato pa blagoslovitev novega doma. Krasna, veličastna stavba se danes ponosno dviguje, »dome, prvi na Dolenjskem in v Beli krajini. Ko smo pred Domom taborili in se navžili vseh naravnih dobrot, ki nam jih nudi čisti zrak planin ter se tudi telesno pokrepčali, smo se v duhu ozrli stoletja nazaj, ko so naši predniki ravno tako obhajali slovesnost, mogoče bolj preprosto, a tem veličastnejšo, ko so zrl na stavbo mogočne cerkve, ki so jo z večletnim trudom in z nečloveškimi napori zgradili na vrhu Mirne gore. Koliko požrtvovalnost je vodila v starih časih naše prednike, ki so tlačeni od graščakov in preganjani od krvoločnega Turčina zidali svetlišča in tabore sebi v obrambo, Bogu v čast in polomeem v spodbudo. In res. Kako veličastno se ozira častitljivo sivo zidovje cerkve tja čez hribe in pozdravlja prijazne griče pod seboj in posestrime Sv. Križ in Smuk in dalje tam preko Kulpe posejane griče z belimi cerkvicami. Cerkev sv. Frančiška na Mirni gori je sicer močno zapuščenca, zob časa ji je vtisnil svoje znamenje, toda sedaj, ko bomo bolj in bolj navezani na ta prijazen vrh, pravi belokranjski Triglav, upamo, da bomo tudi delo naših prednikov znali bolj ceniti in varovati. In še večkrat bomo politeli od blizu in daleč na prijazno planinsko točko naše lepe domovine, odkoder je krasen razgled po divni in romantični Beli krajini in še daleč preko njenih mej.

Kmetске zahteve glede lova.

(Laško.)

Ker so »Lovska združenja« poslala Ministrstvu za gozde in šume osnutek lovskega zakonika, v katerem je več zahtev, ki so v nasprotju s kmetijskimi interesi, je sklenila »Kmetijska podružnica v Laškem«, ki šteje 450 članov, na svoj redni odborovi seli od 15. avgusta 1929. da pošlje posred-

nim potom sledeče spremembne predloge k že obstoječemu osnutku lovskega zakona: 1. Da mora vsak kmet na svoji zemlji loviti in pokončavati kmetijsku škodljivo divjo živali; 2. v zakup naj se oddajo samo večja gozdna lovišča, med tem ko naj se ne oddaja v zakup lov na obdelanem svetu kot so n. pr. vrtovi, njive vinogradi, travniki, pašniki, kjer naj kmet pokončuje škodljive živali. — Grnčiče in male skupine drevja, ki se navadno nahajajo med njivami in travniki, naj se ne smatrajo za gozdove; 3. zakupna doba lova naj traja največ tri leta; 4. pri sestavi bodočega lovskega zakonika naj se v prvi vrsti zasliši naš mali in srednji kmet, ker so veleposestniki navadno zakupniki lovišč. Storitve tako tudi druge kmetijske podružnice!

Mlečna kontrola.

(Nedelica v Slov. Krajin.)

Letošnjo pomlad je bilo pri nas ustanovljeno »Rodovniško društvo za vzgojo in mlečno kontrolo cikaste ali simodolske pasme«, ki je pri nas najbolj razširjena in udomačena. Kako je bilo društvo res potrebno, se vidi že iz tega, da je takoj pristopilo nad 50 članov. Odborove seje se vrše redno vsak drugi mesec, istotako se tudi vrši redno in z veliko natančnostjo in razumevanjem mlečna kontrola. Kot prvi in veliki uspeh pa lahko zaznamuje društvo pridobitev čistokrvnega plemenjaka simodolca, ki ga je nabavilo društvo od g. Elemira Vajda v Čakovcu za kupno ceno 15.000 Din. Od tega je plačalo društvo 3210 Din, ostanek 11.790 Din pa je prispeval oblastni odbor v Mariboru. Bika-plemenjaka je zročilo društvo g. Stefanu Bakanu, predsedniku društva, v Nedelici. Ko se najopleje zahvaljujemo oblastnemu odboru v Mariboru za veličastni prispevek pri nakupu bika plemenjaka, pa izražamo iskreno zahvalo tudi gg. ing. Weuku in Franu Pavlica za ves trud pri ustanovitvi potrebnega društva in ju prosimo da se zavzemata za nas tudi še v bodoče.

Dve hiši sta pogoreli.

Stražišče pri Kranju.

Pretekli ponedeljek je med nevihto popoldan udarila strela v gospodarsko poslopje Janeza Kodrana. Poslopja ni užgala. Kmalu nato je udarila strela v stanovanjsko hišo Gašperja Bajžlja; ker je bila hiša lesena, je bila naenkrat vsa v plamenu. V istem hipu se je požar razširil na tik stoječo leseno hišo Franceta Eržena. Kmalu so prihitela na pomoč domača ognjegazna društva iz Stražišča, Bitenj in sosednja iz Kranja in ogenj so kmalu omejili. Škoda se cení na 90.000 Din, zavarovalnina pa znaša komaj 30 odstotkov.

Dva požara v enem tednu.

(Gabrje pri Brusnicah.)

Dne 8. avgusta ob svitanju dneva je pogorel kozolec g. župana občine Brusnice, posestnika Franceta Gazvoda. Gabrje 109. Zažgala je gotovo zlobna roka. Dne 14. avgusta popoldne pa se je pokazal rdeč petelin pri posestniku Jožefu

V vsako hišo »Domoljuba«!

Ambrožič. Gabrje 31. Pogorela sta pod in senica s krmo vrod. Zgorela je tudi pšenica, katero so sicer že spajklali, ne pa še spravili s poda. K sreči je bil zrak miren, bližnja poslopja pa z opeko krita, enako tudi Ambrožičevo, sicer bi morda zopet, kakor pred 18 leti, pogorelo pol vasi, ker se hiša nahaja v sredini Gabrja. Zažgali so otroci.

Hišo in zidanico uničil požar.

(Stražni vrh pri Črnomlju.)

Strela je udarila te dni v hišo vinogradnika Jožefa Rabuzeta v Stražnem vrhu pri Črnomlju. Mladi gospodar Volč je spal v hlevu, ki je bil s hišo pod isto streho. Ob tresku strele se je zbudil in šel v hišo. Vsa družina se je potem v hiši še precej časa pogovarjala, no da bi opazila ogenj. Šele ko je bila že vsa streha v plamenu, so na klic soseda zbežali iz hiše. V veliki zmedbi so celo pozabili na kravo, ki je zgorela. Vžgala se je tudi v bližini stoječa zidanica posestnika in vinogradnika Rožiča iz Warmberga. Zahvaliti se je gostilec iz Maverlena in Tuševga dola, ki so s svojim požrtvovalnim delom rešili, kar se je dalo rešiti.

Utonil je.

(Ljubno na Gorenjskem.)

Preteklo nedeljo popoldan sta šla 21 letni posestnikov sin Ivan Čebavs in Arnežev hlapec konje kopat v Savo na Posavec. Pri žagi nad otoškim mostom v globokem tolmunu sta vsak na svojem konju sedela in se zabavala v vodi. Arnežev konj se je mrzle Save že naveličal, stresel je raz sebe svojega jezdeca in zbežal iz vode na suho. Hlapec, nevedč plavanja, se je potapljaljoč oklenil drugega konja, na katerem je sedel Ivan Čebavs. Tudi ta — nevedč plavanja — je zdrknul s konja. Oba sta se v vodi borila za konja, se ga oklepala, krčevito držala za grivo, vrat, glavo tiščala k sebi, hoteč se tako rešiti. A konj, že ves upehan, ni mogel prosto dihati, je omagal in utonil, oziroma sta ga tako nehotе utopila. Vrtinec v tolmunu je preobračal vse tri. Na pomoč došlih se je s težavo posrečilo potegniti iz vode hlapca in ga z umetnim dihanjem spraviti k zavesti, medtem ko je Čebavs že utonil in ga, ko to sporočamo, še niso našli.

Pogumen 9letni deček.

(Vešter pri Skofji Loki.)

Zadnje deževje je povzročilo, da je Selščica močno narasla. V mali družbi otrok, ki so šli čez mostiček v gozd po fratje, sta bila štiriletni Ivo in devetletni Ivan. Po nesreči je padel mali Ivo v naraslo vodo, za njim je pa pogumno skoro tri metre globoko skočil Ivan in ga z velikim trudom rešil gotove smrti. Gotovo zasluži pogum devetletnega dečka Ivana Krela iz Trebnjega, da ga omenimo tudi v našem časopisu.

Najbolj varna naložba denarja

Telefon šte. 2420

Račun poš. hran.

Ljubljana št. 10.680

Kranjska Hranilnica

sprejema vloge na knjižico in na tokoči račun ter nudi

najugodnejše obrestovanje

Dovoljuje kredite proti vkljčbi na prvem mestu v tekočem računu in proti amortizaciji, daje menična posojila, izdaja garancije, izvršuje vse kontokorentne posle.

Za vlogo jamči Ljubljanska oblast z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Papež dela samo politiko zveličanja duš. Nedavno je sprejel sv. oče 600 romarjev z otoka Malte in jim dejal med drugim sledeče: »Ljudstvo se sme pokoravati samo naukom škofov in papeža kot pravih naslednikov apostolov in sv. Petra in nikomur ne smejo verjeti niti na Malti niti drugod, da papež dela politiko. Papež dela samo eno politiko, to je politiko zveličanja duš, božje slave in časti Cerkev. To pa ni nobena politika, temveč čista vera v blagor duše, za njeno rešitev in za božjo čast. Če je pod pretvezo politike ogroženo zveličanje duše in čast Cerkev, se papež ne obotavlja, nastopiti proti tej nevarnosti in prevzeti obrambo ogroženih duš, časti božje in ugleda Cerkev. Vsak dober katoličan je voljan, dati škofom in Kristusovemu namestniku spoštovanje, jim biti pokoren ter mora pokazati ponižno vztrajnost pri obrambi vere, tudi če so potrebne žrtve.«

Italija.

s Razno. V Dobrovi v Brdih je umrl 62 letni Jožef Fikfak. — V Cerknem so pokopali Franceta Tavčarja, po domače Makatona. — V Sužidu v Gorah je zaspal v Gospodu 84 letni Franc Stres. — Pri kopanju kamna za zidanje se je smrtno ponesrečil Franc Pipan, posestnik v Britih. — Na porodu je umrla Viktorija Kraljeva, r. Kavčič v Dornbergu. — Na Jernejevo nedeljo so obhajali v Kalu pri Št. Petru tristoletnico, odkar je bila sezidana tamošnja cerkev. — Ko se je konj splašil, je padel raz voz posestnik Janez Mežnar iz Trnovega pri Ilirski Bistrici in se pobil do smrti. — Pri vojaki v Palermu je umrl 20 letni vojak-Idričan Albin Lapajne. — G. župnik na Vojskem je že toliko ozdravil, da vrši svojo službo. — Na Ledinah je umrl najstarejši fant 70 letni Ivan Kik. — Za nabavo novih orgel za cerkev v Sv. Križu pri Trstu je obljubila tržaška občina 30.000 dinarjev.

Čehoslovaška.

s Važna tajna pogodba. Češkemu zunanjemu ministru blizu stoječ časopis »Česke

Tri divje prašiče je ustrelil.
(Loka pri Zidanem mostu.)

Alojzij Mlinar, lovec v Žirovnici 10. je ustrelil v teku tedna tri divje prašiče in sicer prvega 14. avgusta 70 kg težkega, drugega 15. avgusta 80 kg in tretjega 21. avgusta 60 kg težkega. Povzročili so kmetom na polju veliko škodo in bi bilo le želiti, da spretnemu lovcu ostane lovška sreča še nadalje mila. Domnevajo, da se še pajačajo v tukajšnjem lovišču trije do štiri prašiči in dve svinji z mladici.

Kravo je izgubil.
(Struge na Dolenjskem.)

Dne 17. avgusta je bila meni na paši ukradena krava. Pšla se je v smeri proti Ambrusu, ter je izginila v hipu, ko je gual pastir čredo domov. Krava je stara 7 let, črnosiva in na repu lisasta. Vsekakor imam na sumu, da je krava ukradena, zato prosim, kdor bi o nji kaj vedel, naj o tem javi takoj na naslov: Jožef Kastelic, posestnik, Tišovec, pošta Struge na Dolenjskem. Dam lepo nagrado.

Slovo« piše, da je vsebina pogodb, sklenjenih med Jugoslavijo, Češkoslovaško in Romunijo sicer tajna, da pa se lahko reče, da te pogodbe združujejo vse tri imenovane države v gotovo vojaško celoto. Ta vojaška enota — gre za skupino držav z več kot 40 milijonov prebivalcev — ima značaj velesile.

s Kaj izjavlja Hlinka. Eden izmed pravakov Slovakov, dr. Tuka, je bil obdolžen veleizdaje. So ga izročili sodišču, ki že več dni razpravlja o njegovi krivdi. Zdaj je izjavil glavni voditelj Slovakov Hlinka med drugim sledeče: »Vse, kar je dr. Tuka storil, je storil na moje povelje. Na moje povelje je napravil slovaški avtonomistični načrt in sedaj se ga označuje za veleizdajalca. Na mojo željo in po nalogu moje stranke je vršil inozemsko propagando. Razpisal sem nagrado 100.000 Kč za onega, ki dokáže dr. Tuka veleizdajo. Denar je založen pri notarju. Dosedaj pa ga še nihče ni mogel zaslužiti. Tuka je bil vedno dober katoličan in Slovak. Dober katoličan, kakor je dr. Tuka, ne dela revolucije, dolžnost mu je, da se pokorava vsaki oblasti. Mi smo bili, smo in bomo vedno avtonomisti, toda nismo proti državi. Če so v Švici lahko kantoni in v Združenih državah posamezne države; mora to biti mogoče tudi na Češkoslovaškem.«

Nemčija.

s Zrakoplov »Grof Zeppelin« ki je dne 10. avgusta priplul iz Amerike v nemški Friedrichshafen, se je v četrtek 15. avgusta zopet dvignil v zračne višave in je nadaljeval svojo pot okoli sveta. To pot hoče »Zeppelin« izvršiti s štirimi postajami. Prva postaja je bil Friedrichshafen, druga je bila Tokio na Japonskem, tretja Los Angeles v Kaliforniji in četrta Lackehurst, odkoder je 7. avgusta odplul preko Atlantskega oceana proti vzhodu. V ponedeljek dne 19. avgusta je »Zeppelin« dospel v Tokio. Zmagal je skoro 12.000 km dolgo pot preko Rusije in Sibirije v sto urah. V Tokio je bil nemški zrakoplov zelo slovesno sprejet. Njegova pot preko ruskih step in sibirskih planjav je vzbujala občo pozornost in presenečenje. Saj milijoni še nikoli niso videli zrakoplova.

Dne 28. avgusta ob 14 je »Zeppelin« že prebrodil Veliki ocean in srečno pristal v Los Angelesu na vzhodni ameriški celini. Ko to pišemo, je »Zeppelin« najbrže že odjadral od vzhodne na zapadno stran Amerike v Lakehurst, s čemer bi bil polet okrog sveta v približno 20 dneh uspešno končan.

Nizozemska.

s Spor na haški konferenci. Kot smo že poročali, so se v Haagu na Nizozemskem zbrali državniki Anglije, Francije, Nemčije, Belgije, Japonske in Italije, da končoveljavno in obvezno sklenejo pogodbo, kako naj se uredi in razdeli vojna odškodnina, ki jo Nemčija dolguje zmagovitim državam. Na konferenci je že opetovano prišlo do ostrega spora med Anglijo in bivšimi njenimi zavezniki. Anglija noče sprejeti tako zvanega Jungovega načrta, po katerem bi dobila več kot 600 milijonov dinarjev na leto manj odškodnine kot ji gre. Tudi druge manjše države, med njimi Jugoslavija,

bi bile po tem načrtu precej oškodovane, pridobili pa bi Francija in zlasti Italija, katero ima, kot se iz razprav na konferenci vidi — angleški finančni minister Snowden najbolj v želodcu. Ko to pišemo, se gospodje diplomati še niso sporazumeli.

Amerika.

s Razno. V Clevelandu so umrli: Ana Grošel (Zajmec), doma iz Mirne na Dolenjskem; Marija Pečjak iz vasi Dolnje Podpoljane pri Velikih Laščah in Danijel Jazbec

Drobne novice.

V romunski trdnjave Domesti je nastala eksplozija. Zrtev ni bilo.

Velika Južnozpadna nemška banka je propadla v Frankfurtu.

Na podlagi konkordata pripadajo Vatikanu vse kačakombe, tudi izven Rima.

Italijanski general Nobile je prišel v Berlin — študiral »Zeppeline«.

6000 trgovskih letal je sedaj v Združenih državah Amerike.

128 letni Hotentot se je poročil v južnoafriškem Johannesburgu z 48 letno soplemenakinjo.

Nemško Porenje izpraznijo Angleži v jeseni.

Na zasedanju sveta Društva narodov be zastopala ameriško Kanado ženska Neža Mac Phail.

Brzi vlak je trčil z osebnim med postajama Schwarzach in Loifarn v Avstriji. 5 mrtvih in 60 ranjenih.

Nevarno je obolel znani vodja čeških fašistov general Gajda.

Za prvega škofa novoustanovljene berlinske škofije bo imenovan dr. Schreiber, doslej škof v Meissenu.

Ustaši beže pred Francozi v Maroku. Do krvavega spopada je prišlo v Jeruzalemu med Arabci in židi. Mnogo ubitih in ranjenih.

Na velike orožne vaje na Češkoslovaško pride tudi francoski maršal Petain.

100.000 mož je poklicala Kitajska pod orožje proti Rusiji.

Se vedno vlada nevarna napetost med avstrijskimi nacionalisti in socialnimi demokrati.

Franc Jožefovo deželo na severu so ruski sovjeti prekrstili v — Ljeninovo.

Radovan Hrastov:

Listki iz Prage.

III.

Sleherni dan me vodijo pota preko trga svetega Vaclava. In vsakokrat znova, ko merim korake skozi to vrvenje avtomobilov, tramvajev, ko stopam iz pločnikov na cesto in preko nje na ono stran — prav vsakokrat znova občudujem ta veličastni prostor, ki mu je trg svetega Vaclava ime.

Priporoča se PRVI SLOVENSKI ZAVOD

Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 17

ki je edini te vrste! — Podružnice: v CELJU, Breg št. 33 — ZAGREB, Haeclnova ulica 12 — SARAJEVO, Koroška ulica 15 in v SPLITU, Ulica XI. puka

Znova in znova obstajam za trenutek, za par minut, pa motrim to pestro življenje, te veličastne zgradbe, to živo prerivanje, zvočenje tramvajev, hupanje avtomobilov, kričanje prodajalcev časopisja — vsak čas se na tem ogromnem, lepem prostoru kaj novega dogaja, kar ugaja mojim očem.

Vaclavski trg je eden najlepših trgov na svetu. Je obenem osrednja točka Prage, odkoder se je lahko orientirati v vse smeri; točka, skozi katero vozijo vsi tramvaji 22 mesinih električnih voz. Vsak čas se pomika nizdol po eni, navzgor po drugi strani cel vlak električnih voz, ki prihajajo in se razidejo v petero smeri.

Trg je nekoliko položen ter je ravno zato z gornjega dela nizdol lep razgled na življenje in vrvenje spodaj. Gzadje trga tvori mogočeno zgradba: muzej. Pred njim veličastni spomenik svetega Vaclava, svetca in kralja češkega, ki je svoj rod ljubil nad vse, ki je za svoj narod pred tisoč leti zatisnil svoje blage oči. Po sredini trga vozijo tramvaji, na obeh straneh so ceste za avtomobile, vozove, ob stavbah široki hodniki za pešce, poleg njih senčnati drevored. Obe strani trga izpopolnjujejo mogočne stavbe večjih bank, zavarovalnic, hranilnic, trgovskih podjetij, restavracij, hotelov itd.

To je Vaclavski trg, najlepši v Pragi, eden najlepših v Evropi. Na tem trgu se vršijo vse večje parade, svečanosti, slavnostni sprejdi. Tudi Orli so letos korakali v dolgih kolonah nizdol po tem trgu. Prvič mladci, naraščaj, za par dni še članstvo.

Bil je to veličasten pogled na to vojsko Orlov in Orlic, ki je v strnjjenih vrstah hitela v tisočih mimo tisočev ob strani, ki so stali tam in vzklikali mogočni orlovski ar-

madi. Več ko uro se je mimo spomenika svetega Vaclava in nizdol v trg pomikal sprevod. Zdaj je valovilo modro, zdaj rdeče, zdaj spet modro in belo.

Praga je v tistih dneh gledala in strmelala in molčala. Zgodilo se je prvič, da je orlovska armada stopila skozi Prago. Krepko, ponosno, z živo vero in odločno so stopale orlovske vrste, zakaj bil je to zmage dan. Orli naprej, še naprej, do novih zmag!

Radio.

Petek, 30. avgusta. 17 Koncert Radio-orkestra, 19 Gospodinjina ura, 19.30 Barcelona in okolica (predavanje) 20 Pevski koncert malega zbora «Ljubljanski zvon» (narodne pesmi), 21 Koncert Radio-orkestra, 22 Casovna napoved in poročila. — Sobota, 31. avgusta. 10 Slovesna otvoritev velesajma, 11 Obisk zadržne razstave na velesajmu, 12.30 Reproducira glasba, 13 Casovna napoved, borzna poročila, reproducirana glasba, 13.30 Iz današnjih dnevnikov, 17 Koncert Radio-orkestra, 19 Delavska ura, 19.30 Obisk na svetovni razstavi v Barceloni, predavanje, 20 Prenos iz Zagreba, 22.30 Casovna napoved in poročila. — Nedelja, 1. septembra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10 Predavanje o Kitajski, 11 Koncert, prenos iz velesajma, 12 Obisk zoološkega vrta na jenski razstavi, 15 O vinogradništvu, 15.30 Schönherr, Zemlja, drama, 17 Koncert Radio-orkestra, 20 Varietetni večer: Kupleti, harmonika, narodne pesmi, 21 Koncert Radio-orkestra, 22 Casovna napoved in poročila. — Ponedeljek, 2. septembra. 12.30 Reproducira glasba, 13 Casovna napoved, borzna poročila reproducirana glasba, 13.30 Iz današnjih dnevnikov, 17 Koncert Radio-orkestra, 19 O poslušnosti (vzgojeslovno predavanje), 19.30 O španski bikoborbi, 20 Koncert Radio kvarteta, 22 Casovna napoved in poročila. — Torek, 3. septembra. 12.30 Reproducira glasba, 13 Casovna napoved, borzna poročila, reproducir. glasba, 13.30 Iz današnjih dnevnikov, 16 Kmetijski semenj, obisk mlekarke, sadjarke in čebelarke razstave, 17 Koncert Radio-orkestra, 19.30 Slovenska literar-

na zgodovina, 20 Hauptmann Potopljeni zvon (drama), 21 Koncert Radio-orkestra, 22 Casovna napoved in poročila. — Sreda, 4. septembra. 12.30 Reproducira glasba, 13 Casovna napoved, borzna poročila, reproducir. glasba, 13.30 Iz današnjih dnevnikov, 16 O vrtnarski razstavi na velesajmu, 17 Koncert Radio-orkestra, 19 Otroški kotiček, 19.30 Literarna ura, 20 Klavirski večer konc. mojstra g Trosta, 21 Koncert Radio-orkestra, 22 Casovna napoved in poročila.

NAZNANILA.

n Dne 6., 7. in 8. septembra bo na Rakovniku pri Ljubljani tridnevnicja v splošno blaženega Janeza Bosca. V petek ob 7 zvo govora, nato slovesen blagoslov. V soboto zvečer ob pol šestih prireditev s petjem, ob 7 procesija s posmrtnimi ostanki blaženega in svečkami, nato govor in blagoslov. V nedeljo začetek sv. maši ob štirih. Ob pol 10 govor, nato pontifikalna sveta maša, po sveti maši shod sodruštva. Popoldne ob pol 4 govor, nato procesija z Najsvetejšim in kipom blaženega Janeza Bosca. Zvečer razsvetljava in godba. Kdor se udeleži slovesnosti, lahko uživa polovično vožnjo, ki velja od 3. do 9. septembra. Vsak naj vzame na domači postaji cel vozni listek in ga pusti zigosati. V Ljubljani naj listka ne odda, ampak prihrani za povratek. Izkaznice, da se je res udeležil shoda, se bodo dobile v pisarni salezijanskega sodruštva.

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvo l. t. d.

32

RAZNO

Z gledališkega odra v smostan. Ena najbolj znanih in slavljnih igralnik na gledaliških odrih v Parizu je bila v letih pred izbruhom svetovne vojne Eva Lavalliere. Od gledalcev je bila oboževana in to posebno v raznih mladostnih vlogah veseloiger. Ravnatelj gledališča so ji plačevali za nastope najvišje vsote. Zbrala je velikansko premoženje in je posedala v Parizu 2 razkošno opremljeni vili, v svetovnoznanim letovišču Nizza eno in eno v Deauville. Zivel je kakor princezinja in je imela vse, kar ji je poželelo srce. Po končani vojni je bila stara 40 let in je še vedno hotela nastopati v vlogah 18 letne. Ako se je pokazala v povojnem Parizu na odru, je bilo gledališče od igre do igre slabše zasledeno. Gledališki ravnatelj so ji ponujali le nekako miloščino v primeri s predvojnimi mesečnimi plačami. Naenkrat je Eva izgubila iz Pariza in nikdo ni znal kam. Časnikarji so jo slednjic vendar le iz-

Cirkuški otrok

Ravnatelj je zmignil z rameni. »Bogata sredstva! Človek veliko potrebuje, predragi in kdo ve, za koga bom moral še skrbeti. Sploh pa ne morem držati križem rok in kakor vidite, mi gre dobro.« je pristavil smehljaje. »Vendar, poskrbimo zdaj, da umirimo naša mladca. Ta zgodba me je stala že dosti časa in jaz se moram te dni vrniti.«

Kaplan je vstal; ločila sta se kar najprijazneje, ravnatelj na njemu lastni viteški način. In vendar je kaplan brez ozira na povsem nesebično in plemenito ravnanje, ki ga je bil pokazal ravnatelj v tej zadevi, odnesel neprijeten vtis. Zdelo se mu je, da mož pada — kar se je sicer komaj opazilo, a bi lahko sledil hiter padeč, če se ne bi več upirala mladostna energija in častihlepnost moške dobe. »Nikdo se ne more odtegniti vplivu kroga, v katerem živi,« je mislil. »Daj Bog ubogi deklici kmalu pristan, kjer bo varna.«

Kurt je imel nemirno noč, zakaj večerno srečanje z njegovo materjo mu je bilo vzbudilo vso trmo. Po razgovoru z ravnateljem je bil prišel z namenom, da bo moledeval pri materi in jo prosil ter ji dokazal, da ga ni bila privedla do tega koraka niti lahkomišljenost, niti strast. Toda — če mora biti boj — dobro, pa naj bo! V njegovi glavi se je bilo zmotalo že tisoč načrtov, kako bo izvedel svojo voljo; bil je trdno odločen, da se bo uprl vsaki zahtevi, da bi ga ločili od Nore. Rajši se odpove vsemu, žrtvuje svojo dediščino in prvenstvo nego da se odpove svoji sreči. Nemirnim mislim je

še le pozno sledil težek spanec, ki je trajal dolgo v jutro. Mladost zaspi celo od žalosti, dočim starosti še veselje prežene spanec.

Ko se je Kurt zbudil, ga je najprej presenetila vest, da sta njegova mati in sestrična že odpotovali; zakaj, naj bi mu pojasnil kaplan. Moral pa je dolgo čakati nanj, kar je le še stopnjevalo njegovo nestrpnost in njegove sklepe.

Končno je prišel ta s presenetljivimi novicami. Kurtu je bilo neskončno mučno. To, kar si je bil hotel prbroriti sam, za kar je bil napel ves svoj pogum, vse svoje moči, to so mu prinesli kakor igračo, po kateri otrok tako silno hrepeni — z jasnim prepričanjem, da se je bo tako najlaže naveličal. Vendar prav radi tega ni mogel in ni smel zavrniti predloga; vsak ugovor bi bil nezaupanje v lastno vztrajnost.

Ko je šel proti večeru k ravnatelju, da se tam zaveže z Noro, ni naletel srečno.

V ravnateljevi prednji sobi je našel nekaj ljudi čudnih postav iz onih krogov, ki so se nudili slavnemu možu v službo. Eden izmed njih, ki je bil sloke postave, s črno, dolgo umetniško grivo, se je pravkar poslavljval od gospoda Karstena in Kurt je slišal že zagotovilo, s katerim ga je ta zagotavljal, »kako zelo ga veseli, da ga je sprejel v svojo družbo.«

Prodirajoče oči sicer zelo lepega moža, ki le svojega judovskega pokoljenja ni mogel prikriti, so izizvalno oplazile mladega grofa, v katerem je gotovo čutil nekoga, ki išče službe. A Kurtov hladni, ponosni pogled in ravnateljev bolj svečan sprejem so ga v tem oziru, kot je bilo videti, pomirili.

Ravnatelj je takoj peljal Kurta v drugo sobo. »Žal, da imam opravke, ki jih nisem pričakoval,« se je opravičeval. »Sam moram svoj čas skrbno izrabiti in povpraševanja me kar duše.«

Kruppove tovarne v Essenu.

Ako slišimo ime Krupp, mislimo takoj na topove. In to po pravici, kajti Alfred Krupp je v svojem življenju izdelal 23.200 topov in tudi vso opremo zraven. Krupp je izdeloval topove iz litega železa, kar je bilo nekaj čisto novega. Do njegovih časov so jih namreč izdelovali iz bronu. Ta način izdelave pa je iznašel Friderik Krupp, ustanovitelj tvrde; toda ni doživel uspeha svoje iznajdbe. Umril je komaj 39 let star. Njegov sin Alfred je bil takrat komaj 15 let star. Oče mu je na smrtni postelji zapupal skrivnost, t. j. pravilno razmerje za pripravo litega železa. In Alfred se je izkazal vrednega očetovega zaupanja. Delal je, skrbel in — stradal, dokler se ni začelo podjetje dvigati. Sam pripoveduje o tistih težkih letih: »Znano je, da je leta 1826. propala livarna mojega očeta brez vsakega premoženja prešla v moje roke. S par ljudmi sem pričel, ki so bolje zaslužili in bolje živeli, kakor jaz. V 15 letih sem prav toliko zaslužil, da sem od tedna do tedna plačal delavce; za svoje delo in skrbi pa nisem imel drugega kot zavest, da sem storil svojo dolžnost. Pri težkem delu, včasih cele noči pri naklu in ješi sem mislil, da omagam; kajti nisem imel druge hrane kakor krompir, kavo in kruh, nikoli mesa. Dolgih 25 let sem vzdržal, da sem pri končno vendar vstajajočem podjetju prišel do boljšega življenja.«

Le počasi je prišel Krupp s svojimi škarijami, klavji in drugim orodjem naprej; hodil je iz kraja v kraj in sam ponujal in

prodajal to svoje blago. Pri vsem tem pa ni pozabil na svojo nadaljnjo izobrazbo. Še zrel mož se je učil francoščine in angleščine; na svojih potovanjih pa je imel oči in ušesa odprta za vse novo ter je na ta način skrbel za povzdigo svojega podjetja.

Toda le počasi je rastlo njegovo podjetje. Leta 1832. je imel samo deset delavcev, a ni obupal. Po težkem dnevnem delu je sedel pozno v noč pri svojih načrtih. Na vsak način je hotel očetovo iznajdbo izpopolniti in še bolje izrabiti. V tistem času je iznašel valje za izdelavo žlic, ki so odtlej zlatarjem postali neizogibno potrebni. Leta 1844. je prejela tovarna prvo javno priznanje: na berlinski razstavi zlato kolajno.

Pa težki časi še niso vsi minili. Leta 1847. je bila v nemških deželah huda dražinja, posledica slabe letine. Marsikatero podjetje je prenehalo z delom, brezposelnih je bilo vedno več in tudi v Kruppovih delavnicah je šlo navzdol. V tem času se je pogodil s svojimi brati, da je pričel s tovarno na svoje, ker ni hotel, da bi morebitna katastrofa oškodovala tudi njih. Samo 70 delavcev je imel tedaj zaposlenih; največ jih je obdržal radi tega, da so imeli še kruh, četudi mu je manjkalo denarja za izplačilo tedenskega zaslužka. Vso družinsko srebrnino je takrat raztopil in prodal. In zopet je gledal v negotovo bodočnost. Toda z vedno novimi načrti v glavi in z upanjem v Boga in lastno moč je hodil svojo pot.

*

S koncem štiridesetih let je Krupp poskusil tudi topovske cevi izdelovati iz

litega železa. Poizkusi so dobro izpadli. Na londonsko razstavo 1851 je poslal top s šestfundnim izstrelkom. Ves svet ga je občudoval; kajti doslej so take topove izdelovali le iz bronu. Največjo pozornost na tisti razstavi pa je vzbujal 2000 kg težak kos litega železa. Dotlej so Angleži dosegli največ 500 kg. Krupp je odnesel s te razstave največji sloves, odločilno zmago v železolarstvu. Bil je prelom s preteklostjo. Essenska tovarna je zaslovela po cellem svetu in naročila so se množila.

Tovarniške prostore je bilo treba povečati. Nastala je cela vas večjih in manjših poslopj in treba je bilo postaviti visoke dimnike.

Na prihodnji svetovni razstavi v Parizu 1855 so Kruppovi razstavljeni predmeti posebno zanimali cesarja Napoleona, ki je podjetniku obljubil, da bo njegov najboljši odjemalec. Toda pri pogajanjih se nista mogla zediniti.

Prvo večje naročilo je prišlo iz Egipta; v štirih letih 36 topov.

Nemčija je pri Kruppu naročila šele leta 1859., ko je nemška vojska začela izmenjavati stare topove z novimi Kruppovimi tipi.

Londonska razstava l. 1862. je prinesla Kruppu novih lavorik. Za to razstavo

Z našo umetno

mošlavo esenco „Mostin“

si lahko vsakdo s malimi stroški pripravi izvrstno oblačilo in zdravo domačo pilačo. Cena 1 steklenice za 150 litrov Din 30.— na pošti 1 din 50.—. Dobi se samo v drogeriji A. Kane sinova Ljubljana in drogeriji Wolfrum ul. M. Kane, Maribor, Gosposka 22.

Kurt se je vljudo priklonil; toda prvič mu je postalo zoprno, da jemlje Noro iz takih krogov; zato je sklenil, da ona teh dveh let ne sme preživeti tukaj.

K sreči se je v tem trenutku pojavil ob očetu njen ljubki obraz in izlil na Kurta ves svoj čar. Ob njenem smehljanju so se razpršili vsi pomisleki in v blaženem občutju medsebojne vdanosti je izginilo vse drugo.

Noro je bila hitra izprememba teh stvari silno presenetila; ko ji je bil oče prinesel to novico, kar ni mogla verjeti. Je li bilo njeno pismo tako učinkovito, izrek njene odločnosti? Kako rada bi bila to verjela! Ali pa — in to ji je bila še ljubša misel — ali je bila res ganila grofičino srce? Nikakega boja je ni stalo, da je sprejela ponudbo; srce ji je le vrisalo od sreče, in ni mogla prav doumeti, da sta se oče in prednica nekoliko manj radovala nagle izpremembe.

Pogoj je seveda bil, in dve leti — kaj sta dve leti preizkušnje? Pripravljena je bila na dvajset let. Dve leti sta neskončno malo, če leži vse življenje pred teboj!

Tri dni je preživel Kurt v Bruslju — tri dni, ki si jih je hotel pridobiti od svoje preizkusne dobe, preden bi nastopil strogo pot popolne tajnosti, popolne ločitve. Da bi prvo docela izpolnil, se je sklenil za nekaj časa vrniti v Bonn in potem pod pretvezo gospodarskih poslov iti na svoja posestva v Avstrijo, češ, ta bo tam pomagal materi. Njegovo mehko srce je ropet zahrepenelo, pridobiti si mesto v njenem srcu in ga prav tako pripraviti tudi za Noro.

Kar se tiče Nore, bi bil rad našel kak izhod, po katerem bi jo odtujil družbi cirkuških jahačev; vendar se je uprla njena otroška ljubezen, da bi že zdaj zapustila svojega očeta. Ravnatelj pa je imel srečen predlog. Že dolgo je imel namen, da bi si, kjerkoli že,

ustanovil trajnejši dom, zlasti sedaj, ko so po poteku enega leta čakale njegovo ženo nove dolžnosti. Zato je hotel v bližini kakega mesta z lepo okolico kupiti kako vilo; tam bo Nora lahko preživela ta čas v družbi mačehe ali kake tovarišice, če bi morala ona zopet spremljati svojega moža. Predlog je bil vsem všeč in tako je celo ločitev nudila sladko zaupanje, ki je ljubečima lajšalo slovo.

Nekaj mesecev po teh dogodkih se je preselila grofica s svojo družino na Dunaj. Bilo je prvič, odkar je bila vdova, da je prišla iz svoje podeželske osamljenosti. Prisotnost njene mlade nečakinje, ki naj bi nastopila v družbi, in sklep njenega sina, da stopi v diplomatsko službo, vse to ji je dajalo pred svetom najboljše razloge za to.

Tiho podeželsko življenje namreč se ji je zdelo premalo pripravno, da bi odvrnilo sinove misli, zlasti, ker tudi Lili ni bila bitje, ki bi moglo oživljati domači krog in nuditi kako privlačno silo. Zato je opustila vsako tozadevno misel in je upala, da bo vplivalo nanj novo delo in da ga bo premotilo velemesto. Globoki vtis, ki ga je bila nanj napravila Nora, je seveda pripisovala njegovemu nepoznanju sveta in zato je mislila, da bo v svetu našel tudi najboljši protiučinek. Zato je predlagala, naj poizkusi z diplomatskim poklicem, da bi mu na ta način omogočila bivanje v prestolici. Ker pa ga tudi tu ni mogla izpustiti izpred oči, se je pod pretvezo, da mora Lili vpeljati v družbo, tudi sama preselila tja.

Kurt se je rad sprijaznil z mislijo, da bi nastopil službo, ki je kmalu odprta za mladega ter uglednega in imovitega moža.

Salon njegove matere je zavzemal v družabnih

sledili v priprostem stanovanju Vittel. Radovedni poročevalci listov, igralci, prejšnji prijatelji — vse je vrelo v samostan, da bi videli nekdanjo boginjo odra in jo vprašali, kakaj se je zapirala v samostansko cellico. Prejeli so le odgovor: »Eva Lavalliere je umrla in živi še samo — spokorna sestra Neža.

Pismena in nepismena mesta. Največ ljudi zna brati in pisati v češki Pragi, za njo slede francoski Paris, avstrijski Dunaj, madžarska Budimpešta, italijanski Rim in ruska Moskva. Najbolj nepismem je perzijski Teheran, saj šteje skoro 83 odstotkov ljudi, ki ne znajo ne brati, ne pisati.

Škorpion kot samomorilec. Škorpion prime sovražnika ali plen s prednjimi škarijami. Koj nato dvigne s trupom oboroženi rep preko glave in usmrti jetnika. Ako začuti škorpion v ujetništvu izredno vročino kje na telesu, je prepričan, da se ga je lotil sovražnik na dotičnem mestu. Po občutku opekline si zasadi sam trupeno želo v lastno telo in pogine.

Don Bosco, vinski strokovnjak. Za blaženega nedavno proglašeni Don Bo-

je izdelal nov model topa, ki pa ni bil dovršen. Potankosti tega pa je hotel prihraniti domovini.

V danski vojski l. 1864. so se odlikovali Kruppovi topovi. Po tej vojski so došla naročila Turčije, Belgije, Rusije, Holandske, Italije in celo Anglije. Tovarna je lahko prevzela vsa naročila in je tudi vsa izvršila. Le Franciji ni ničesar dobavila.

Najbolje so se izkazali Kruppovi topovi v nemško-francoski vojski.

Petindvajset let je Alfred Krupp vodil tovarno na lastno ime. Za 25letnico so mu hoteli delavci in uradniki pripraviti veliko slavlje, pa se je umaknil. V spomin na ta jubilej je napisal pod sliko skromne delavske hišice, iz katere je izhajala Kruppova družina, te-le besede: »Pred petdesetimi leti je bila ta delavska hišica dom mojih staršev. Naj bi bila vsakemu delavcu prihranjena beda, s katero sem pričel svoje podjetje! Dolgih 25 let je bil uspeh mojega dela neviden, a že zavest zvestega dela mi je bila veliko plačilo. — Naj bi bilo to dejstvo v bodrilo onim, ki hodijo ista pota! Spoštovanje in sočutje naj budi z malimi delavskimi hišicami, v katerih pa največkrat živi velika beda.

Namen dela služi skupnemu blagru; potem je delo blagoslov, je delo molitev.

Kar je tedaj delala Kruppova tovarna, je svet občudoval. Vladarji vseh dežel so hodili gledat. Tudi nemški cesar je prišel z dvema sinovoma in mnogimi generali 2. septembra 1877. Bili so Kruppovi gostje v lepi vili »Na griču«.

Tedaj je Krupp pokazal cesarju, kar

zmore tovarna izdelati v enem dnevu: 1800 železniških tračnic, 160 obročev za kolesa, 120 osi za vagona in lokomotive, 160 železniških koles, 420 vzmeti za vlake, 1000 granat.

L. 1882. je prevzel vodstvo tovarne edini sin Fric Alfred. Takrat je delalo v tovarni 19.605 delavcev s 45.776 družinskimi člani. Krupp je živel z njimi v prav dobrem razmerju. Sezidal jim je zdrava stanovanja in oskrbel ceno prehrano. Na njegov račun so delale razne tekstilne, manufakturne in druge tovarne in delavci so mu polagoma odplačevali. V njegovih delavskih kolonijah so nastale šole, cerkve, zabavišča in zavetišča. Svojim otrokom je večkrat rekel: »Otroci, vi še ne veste, kaj se pravi stradati. Verjemite mi, da je to silno hudo. Zato pa vedno pomagajte ubogim!«

Za katoliško in protestantsko cerkev je volil v oporoki velike vsote; za uboge mesta Essen $\frac{1}{2}$ mil. mark, za delavce 1 mil.

Mož je že davno mrtev. Njegovi potomci nadaljujejo njegovo delo. Svetovna vojna je privzela vso moč Kruppove industrije v svoj nakup. Zgodilo se je, da so si stali nasproti topovi iz Kruppove tovarne — pri različnih gospodarjih...

Pred vojnimi muzejem v Monakovem stoje stare, častitljive trofeje — topov, a na vsakem zaslediš napis: »Izgotovil, vliil, naredil me je leta Alfred Friderik Krupp.«

Spodaj v parku pa sniva kameniti velikan v vojni opremi in okoli njega 30 tisoč imen padlih Bavarcev...

Po vojni služijo Kruppove tovarne

povečini za izdelovanje železniških lokomotiv, vagonov, posebno pa raznih strojev.

V teh tovarnah je zaposlenih samo par Slovencev. Vendar smo govorili v našem listu o tem podjetju, da pokažemo, kaj zmore pridnost, podjetnost in zvestoba v poklicu.

Odkriti se je treba pred takim mozem, pa naj bi bi bil katerekoli narodnosti!

d Pobegnil je od svojega mojstra 14 letni krojaški učenec. Potika se v občini Trebeljevo v farah Janče, Stanga, v ondotnih vaseh. Deček je precej močan, bledeč, gladko ostrižen, golorok, v beli čepici. Ljudi skuša pod pretvezo revščine prekaniti in goljufati. Sviri se pred prejemom v službo. Kdor bi ga zasledil, se prosi, da ga izroči najbližjim orožnikom ali orožniški postaji v Vevčah proti povrnitvi stroškov.

Velotrgovina R. Sterneckl, Celje, Stev. 19. Slov.

Ne premišlujte

če potrebujete obleko, ampak zahtevajte še danes od velotrgovine Sterneckl nove vzorce, kjer boste našli ogromno iz viro sukna, ševlja in namagnarja za moške obleke, krasnega in modernega blaga za damske plašče, svile, žameta, parhenta, platna in razne druge manufakture za obleke in perilo. Naročilo čez Dru 500.— pošilja se pristo polnino. Novi ilustrirani cenik z več tisoč slikami se pošlje vsakega zastonj in prosto.

33

sko, ustanovitelj salezijskega reda, je bil tudi dober viniški strokovnjak. Leta 1846. je izdal namreč knjižico »L'Enologo italiano«, v kateri je opisal, kakšna mora biti dobra klet, kako skrbni za posodo, kdaj je treba vino pretakati, kako se zdravi, itd. Knjižico je razdelil v mnogo tisočih izvodov med vinogradnike, posebno pa jo je priporočil duhovnikom.

Umljivo. Učenec prišel na policijski urad veliko usnjato mošnjo, katero je bil našel. Ker je mošnja prazna, povpraša komisar dečka: »Kako je mogoče, da bi bila tako velika in močna mošnja docela prazna? Kje si jo našel?« — »Našel sem jo v davkarji, in takoj je verjel gospod komisar, da je našel prazno.

Ker ga je sreča zapustila. Ona: »Saj te nisem niti marala. Šestkrat sem zavrnila tvojo snubitev.« On: »Da, in sedmič me je pa sreča zapustila.«

Pretravanje. Gospodinja: »Od zgodnjega jutra do poznega večera se moram z vami jeziti.« Služkinja: »Nikar ne pretiravajte. Dopoldne spite, popoldne in zvečer vas pa doma oči.«

krogih kmalu odlično mesto. Sijaj starega imena in najuglednejših zvez je izvajal ob prisotnosti mlade dediče, kot je bila Lili, in prvorojenca, ki se je imel po mnenju sveta kmalu ženiti, dvojno privlačno silo. Seveda so tako sklepali, da grofica ničesar bolj ne želi in ne namerja, kakor zvezati ta dva; vendar to ni zadrževalo podjetnih src, da ne bi sledila svojim lastnim načrtom, zlasti, ker sta ona dva kazala vse prej kakor voljo, da bi uresničila to dozvedno ramerro. Nasproti svoji mali sestrični se je obnašal Kurt povsem mrzlo. Četudi si ga često našel v salonu njegove matere, je drugače vendarle živel tako samotno, kolikor se je to pač dalo v življenju prestolnega mesta.

Videti je bilo, da se je v resnici posvečal svojemu učenju; mlademu ženskemu svetu je izkazoval tako hladno in ensakomerno ljubeznivost, da so skoraj obupavale. Niti ena se ni mogla ponašati z njegovo vsaj trenutno odliko.

Grofica je morda nestrpno zrla vse to njegovo početje; po tem, kar je bila ukrenila, je vsekakor pričakovala nekoliko več uspeha.

Bilo je zadnje dni predpusta, ko je še priredila večjo zabavo, na kateri je bila zbrana skoro vsa odličnejša družba. Grof Kurt se je klanjal na materini strani z ono ljubeznivo lahkoto, ki mu je bila lastna, pa tudi z ono mirstnostjo, ki jo ima človek, če stoji popolnoma prost pred družbo, katera mu ne nudi nikakega osebnega nagiba.

»Kako prijeten kavalir je vaš sin,« je rekel star gospod, ekscelencija in družabna avtoriteta, ki se je pravkar priklonil grofici, katera se je vsedla v krogu nekaterih najodličnejših dam ob vhodu v salon. »Dovršeno dobrega vedenja, duhovit in lep, pravi materin ponos...«

Grofica se je lahko priklonila v priznanje laskavosti o njenem sinu; toda neopazen drget na njenem

obrazu je pomenjal, da se kljub vsemu ni tako točno strinjala s tem.

Stari ekscelencija je to opazil; bil je premeten. obče poznan in radoveden povrh, ki je stvari rad prišel do dna. »Občudoval sem ga,« je nadaljeval, »redkokdaj sem videl mladega moža tako odločnih načel. Tako malo so ga zavedle zabave našega vele-mesta, da bi se človek lahko bal za prihodnje. Saj veste, milostljiva, človek ima svojo lahkomišelnost dobo.«

»Če je to potrebno, bo že tudi moj sin plačal ta davek,« je rekla grofica tako trpko, da je bilo lahko spoznati, kakšne izkušnje je imela v tem oziru.

Stari gospod je postal še bolj radoveden. Kaj je slabega na njenem sinu, o katerem molči celo naj-hujša čenča. »Ali se morda noče pokoriti materini volji z ozirom na to zlato ptičko tukaj?« je mislil in oplazil s svojim pogledom Kurta; ta se je pravkar zelo hladno obrnil od Lili, ki se mu je bila plaho približala z nekim vprašanjem.

»Od vašega sina se bomo kmalu poslavljal, kakor mi je bilo zaupano,« je začel čez nekaj časa napadati znova. »Naš mladi ženski svet se bo odel v žalno obleko, četudi se on zanj ne meni bogve kaj. Nobena od teh lepotic se ne bo mogla ponašati, da ga je zapredla v svoje mreže.«

»Je še premlad, da bi se vezal,« je navidez navdušeno rekla grofica. »A če že toliko veste, bodite tako prijazni, pa mi izdajte, kam nameravajo poslati mojega sina?« Viden nemir je govoril to pot iz njegovega pogleda.

»To je diplomatska tajnost,« se je snehljal stari gospod. »Vrh tega se bojim, da bom svoji stari gostiteljici skvaril večer; mame nimajo rade dolgih ločitev.«

Dela brezvercev odgovarjajo njih naukom

Brezverec Machiavelli, čigar politični nauki so vodilo po večini vsem današnjim brezvernim državnikom, je že leta 1532 zapisal v svoji znameniti knjigi: *Il principe* (Vladar), da mora biti vzor državnikom knez, »ki zna svoje podanike brezobzirno moriti, svoje prijatelje izdajati in živeti brez strahu božjega in vere v Boga.«

Drug brezverec Voltaire (1694 do 1778) je zapisal leta 1768. dobesedno sledeče: »Delavcem se ne sme dati nikakih pravic, čeprav je treba z ročnimi delavci človeško ravnati. Zakaj preprosto ljudstvo ostane vedno topo in neumno in barbarsko. Je pač podobno volom, ki potrebujejo jarma, biča in sena.«

Modrijan Kant, eden izmed glavnih povzročiteljev novodobnega sovraštva do krščanske vere, je trdil leta 1762. v svojih spisih: »Preprosto ljudstvo je treba zaničevati, ker ne razume ničesar.« Leta 1792. je učil: »Brez izjeme vsi nastavljenici, razen državnih uradnikov, torej: vsi posli, uslužbenci po prodajalnah, najemniki, dninarji in vsi ročni delavci, pa tudi vse ženske, ker nimajo potrebne samostojnosti, niso udje državnega telesa, zato tudi ne državljanji.«

Znani Ljening pa je zatrdil v soglasju z Marksom, soustanoviteljem navodobnega brezverskega komunizma: »Naj pogine 90% preprostega ljudstva, če se le 10% spreobrne h komunizmu.«

To je torej ljubezen brezvernih učnjakov in politikov do preprostega ljudstva v teoriji. In tem naukom dosledna je tudi praktična skrb brezvercev za nižje sloje, kar nam najlepše izpričuje zgodovina ruskega boljševizma iz za zadnjih let.

Rus Federoff je namreč izdal na podlagi uradnih objav ruske boljševiške države posebno knjigo v francoskem jeziku

(*La Russie sous le régime communiste*), iz katere se vidi vse zlo ruskega boljševizma. V dokaz povzemimo iz nje nekaj podatkov:

Revolucija in meščanska vojska je zahtevala 6.500.000 žrtev, lakota leta 1921 500.000 žrtev, epidemije tifusa, mrzlice in malarije 28.000.000. Niso pa vštete v te milijonih žrtve ostalih nalezljivih bolezni

Separatorji za mleko

Najostrejšje posnemanje smet ne!

Brzoparilniki „Diabolo“

za parjenje krompirja in druge krme za živino z vročimi za pranje perila in pripravo za žganjekuho v prvovrstni izvršitvi

Najugodnejši plačilni pogodi!

Najvažnejša gospodarska naprava v vsaki napredni kmečki hiši

LJUDEVIT KLEIN

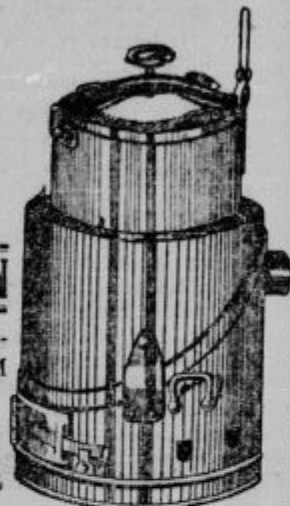
Glavni zastopnik t. DIABOLO-APARATOV A. B. STOCKHOLM (ŠVEDSKA)

ZAGREB

Račkoga ul. 5a -- Telefon 1333

Diabolo.

»Ah, le povejte, če veste,« je vidno nepotrpežljivo rekla grofica. »Pa ga vendar ne bodo poslali v severno Nemčijo?«

»Prav v nasprotno smer; pa še nekoliko dalje, milostljiva. Prav do njegovega turškega veličanstva se bo moral napotiti... Vendar pa se da, če ljubeznive gospe želijo, z nekoliko vplivom še kaj izpremeniti,« je pristavil tiho šepetaje. »Naši pribočniki niso tako važne osebnosti, da bi od njih zaviselo državno ravnovesje.«

»O, zakaj?« je hitro rekla grofica. »Saj je vendar povsem prav tako. Me matere ne smemo priklepiti sinov nase. Tamošnji poslanik je vrhu tega naš star rodbinski znanec,« je pristavila kot v pojasnilo.

Ko pa je zdaj grofica vstala, da je pozdravila nekega novega prišleca, je vendar z glavo zmajevaje pogledal za njo. »Prava Semiramida! A rad bi vedel, zakaj hoče, da ji pošljejo najstarejšega sina tako daleč v svet. V resnici se zdi, kakor da ji je prehitro dorastel... O ženske, ženske! Kje naj uganemo iz ljubkih, boječih stvar, kaj vse še lahko postane iz njih.«

Z »ljubko, boječo stvarco« je menil stari ekscelencen to pot Lili, ki je stala v njegovi bližini, rožna kakor vedno, molče in z zmedenim, plahim pogledom. Stare gospe je Lili povečini osrečevala. Njena sveža, mala postava, njeno otroško bitje jim je ugajalo, dočim jo je mladi moški svet na splošno ocenjal kot dolgočasno in brezpomembno. Le glas o njenem bogastvu in nasveti modrih družinskih mater so ji pripeljali častilce, katerim pa je bila zelo nedostopna; bila je pri vseh enako molčeča, pri vseh enakomerno zardevala in se enakomerno smehljala.

Natančnejši opazovalci so trdili, da se največ ozira za svojim lepim bratranec, ki ji je vsekako dajal najmanj povoda za to. Vidno se je ogibal in pravkar

jo je bil skoro nevljudno zopet zapustil, da je z živahnim veseljem pozdravil svojega prijatelja Dahnowa, ki ga je bilo neko potovanje pripeljalo v prestolico in ki ga je bila nujna groficična prošnja privedla še na zabavo.

»Ti nisi posebno vljuden do svoje sestrične,« je rekel baron Dahnow, braneč se, ko ga je prijel prijatelj pod pazduho in ga peljal v stransko sobo. »Plesal si z njo.«

»Ah, kaj... med sorodniki!«

»Tvoja sestrična postane lahko še prav lepa, če se nekoliko popravi; okrog ust ima prav ljubko potezo,« nadaljuje Dahnow.

»Tako?« je rekel Kurt. »Že mogoče; ona je ena izmed tistih, ki zame sploh ne obstoje.«

»A ti obstojiš zanjo! Meni se je resnično smilila s svojim žalostnim obrazom, ko si jo kar brez nadaljnega pustil na mestu.«

»Neumnost, ki so ji jo kot otroku vtepli v glavo in ki si jo mora zdaj izbiti... Dahnow, poglej tukajle.« Kurt je izvlekel medaljon, ki ga je nosil skritega, in ga odprl; kazal je najdražestnejšo deklisno glavico.

»Ah, čudovito!« je rekel Dahnow. »Torej vendarle! Ko si tako molčal in tako hitro odšel, sem menil, da je vsega konec. Ti misliš torej še priti do cilja?«

»Sem že na njem, če se hočeš tako izražati; odvisno je namreč samo od pogojev. Moja mati je zahtevala dveletni rok in dve leti tajnosti... in to ni pretežko.«

»Kje je zdaj?« je vprašal Dahnow.

»V neki vili pri Draždanih, katero je pred kratkim kupil njen oče. Tam bo preživela te dve leti. Skrajno neprijetno mi je, da bi živela v tisti družini,« je dostavil iz razburjenim glasom, »in sem to zahteval.«

Zamorski belokožec. V Cincinnati, O., se je pred nekaj meseci pri zamorski družini rodilo dete (deklita), ki je izvanreden slučaj, da je popolnoma bele kože. Otrok ima ruščaste (pink) oči, a bele lase in kožo.

Zlato v ustih. Zobozdravniki v Združenih državah Amerike so izračunali, da imajo Amerikanci nad 840 milijonov Din vrednega zlata v svojih zoboh. To je več kakor znaša letna produkcija zlata v Kaliforniji.

Zlato v človeški krvi. Učenjaki so dognali, da je v človeški krvi tudi nekaj zlata, in sicer ima 1 kg človeške krvi tri desetine miligramov zlata.

Nobenega nič ne briga. Učitelj je razlagal učencem štedenje. Pokličte Naceta ter mu pravi: »Tvoje oče zasluži na teden tristo dinarjev. Od tega da tvoji materi za zivila, poplača stanovanje ter še druge potreščine. Kaj napravi potem z onim, kar mu še ostane?« — Nace: »Oče pravijo, da to prav nobenega nič ne briga.«

Vaj brez mladine. V nekem malem selu na Angleškem žive samo starčki in starke, ki imajo povprečno po 78 let.

in lakote, seveda tudi ne žrtve nezadostne prehrane, nedostatkov najnujnejših zdravstvenih varnostnih naprav in nasilne odprave človeškega plodu. Število ruskega prebivalstva se je skrčilo po l. 1917 na eno tretjino.
(Dalje prihodaj.)

Kmet: »Če greste v Dol, morate tjakaj kreniti.« — Potnik: Tabla pa vendar kaže v Zalog.« — Kmet: »Njo smo zato tako postavili, da gredo potepuhi mimo naše vasi.«

Kmet je prišel v mesto, ter se radovedno oziral; v tem pogleda tudi v lekarno ter vpraša prodajalca, kaj prodaja. Lekar odgovori: »Butice!« — Kmet: »Pa vam dobro gre ta kupčija, ker vidim samo še eno.«

»Zakaj imate pa okno odprto? Zunaj je 4° mrzlo.« — »Res. Zunaj je 4°, v hiši pa 11°, in potemtakem imamo 15°.

Ljubljanski velesojem prireja od 31. avg. do 9. sept. 1929 kulturno in gospodarsko razstavo

„LJUBLJANA V JESENI“

Med drugimi tudi - Kmetijski sojem (mleko, maslo, sir, vino, grozdje, med)

Velika razstava kmetijskih strojev in orodja. Najbolja priložnost za izbiro in nakup

Legitimacije za polovično vozino po Dln 30/- predajajo podružnice Kmetijske družbe, denarni zavodi in blagajne vseh večjih železniških postaj

Kranilnica mestne občine Brežice

v lastni hiši št. 27. Rač. post. hr. 10.704. Tel. št. 13.

nudi popolno varnost za vse vloge, ker jamči za iste razen hranilničnega premoženja mesta na občina Brežice z vsem premoženjem in vso davčno močjo. Tudi rentni davek plača hranilnica sama.

Strankam se pošljejo na željo poštne polonizne za brezplačno nalaganje denarja. Dovoljuje posojila na vknjižbo, proti poročstvu in zastavi vrednostnih papirjev, kakor tudi kreditne v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. Uradni dnevi vsak dan, razen nedelj in praznikov od 8—12 in od 14—19.

BERTEV. Znanja želi v svrhu takojšnje ženitve mlad kmečki fant, ki poseduje posestvo blizu Ljubljane, z istotakim kmečkim dekletom. Navesti je starost in doto na upravo: »Tajnost zajamčena.«

Pouk v krojem risanju

in pri krojevanju damskih oblek daje redno — za dom in poklic — edino strokovno izprašana učiteljica in lastnica modnega salona Roza Medved, Mestni trg 24, Ljubljana (nasproti rotovža). Uspeh pouka zajamčen. Učenkam z dežele se preskrbi stanovanje in hrana po zmerni ceni. Istotam se izdelujejo vsakovrstni kroji po meri.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic.

„Dubled“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le Jos. Detelina Gritzner, Adler Najnižje cene! Tudi na obroke! Ljubljana blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezanju brezplačno. ne Vtečl a garancija.

Prikrojevalni tečaj

moških, damskih oblek in perila. Pričetek 9. septembra. Revnejšim znizano. Ugodni plačilni pogoji. Izdelava krojev.

Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

Slabi zobje

skvazijo najlepši obraz. Neprijeten dah ust je zopra. Obe hili odstranilo z uporabo krasno osvečujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj alonovine, posebno z uporabo zobčasto Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnulho. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8/-, Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mebke ščetine), za gospode (trde ščetine). Prištno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Leo Werke A. G., proizvajalca in zastopstvo za Jugoslavijo Tvornice Zlatorog, Maribor. 57.

Domače pinje

Opozarjam vse one, ki sem jim obljubil izboljšane domače pinje, da iste vidijo v paviljonu l 656—658, poleg tega najmodernejšo posemalnike škodovih tovarn (Libella separator). Svetlin, Kamnik.

Pri efektivni loteriji „Županove jame“

dne 15. avg. t. l. so bile izžrebane sledeče številke:

Voz zapraviljivek št. 1816. — Moško kolo št. 9408. — Zabaj sladkorja št. 8796, 12.399, 10.662. — Moška obleka št. 1238. — Ure budilke št. 2560, 4439, 5458, 5756, 6253, 9547, 9698, 10.256, 12.223, 12.572, 15.598, 16.115, 16.756, 19.785, 19.992. — Zlata ura z zapestnico: 6100. — Vodna črpalka: 18.720. — Odeja. 520, 3511. — Vreča riža po 20 kg: 10.462, 10.488, 16.589. — Zavitek kave (5 kg): 1293, 17.455. — Stenska ura: 5975, 10.580.

Dobitki po 200 Din: 220, 546, 846, 1776, 2256, 3261, 3712, 5654, 8251, 9229, 9633, 9928, 10.925, 12.670, 13.827, 14.785, 16.259, 16.490, 18.610, 19.215, 19.225, 19.815.

Dobitki po 100 Din: 1037, 1118, 1828, 1922, 2415, 3748, 3786, 3837, 5304, 5337, 5453, 5540, 10.196, 11.734, 11.935, 13.618, 14.668, 14.687, 15.736, 16.137, 17.618.

Dobitki po 50 Din: 253, 287, 336, 583, 645, 720, 882, 1112, 1195, 1379, 1482, 1597, 1612, 1797, 1836, 1967, 2586, 3293, 3349, 3398, 3938, 4279, 4327, 4448, 4476, 4550, 4585, 4866, 4870, 4924, 5154, 5184, 5450, 5622, 6108, 6327, 6729, 6911, 8107, 8301, 8414, 8493, 8655, 9286, 9932, 10.263, 10.274, 10.278, 10.528, 10.813, 11.441, 11.456, 11.486, 11.503, 11.613, 11.930, 11.943, 12.126, 12.146, 12.203, 12.314, 12.431, 12.515, 13.231, 13.293, 13.412, 13.465, 13.478, 13.924, 14.563, 14.570, 14.641, 14.774, 14.821, 15.469, 15.701, 15.769, 15.793, 15.931, 15.946, 15.999, 16.119, 16.133, 16.153, 16.864, 17.120, 17.154, 17.436, 17.887, 17.934, 18.137, 18.152, 18.169, 18.199, 18.853, 19.133, 19.266, 19.427, 19.806, 19.877.

Dobitki po 20 Din: 7, 72, 210, 246, 254, 383, 635, 655, 692, 754, 1137, 1160, 1281, 1335, 1495, 1554, 1710, 1765, 1975, 2297, 2364, 2794, 2982, 3100, 3292, 3402, 3460, 3689, 3692, 3707, 3709, 4399, 4528, 4558, 4759, 4936, 4990, 5157, 5227, 5348, 5369, 5423, 5796, 5882, 5931, 6144, 6531, 6611, 6795, 6865, 6962, 8121, 8210, 8340, 8401, 8759, 8856, 8886, 9166, 9205, 9431, 9717, 10.229, 10.419, 10.777, 11.176, 11.225, 11.325, 11.383, 11.540, 11.675, 12.196, 12.371, 12.614, 12.731, 13.158, 13.448, 13.564, 13.576, 13.730, 13.743, 13.811, 13.839, 14.172, 14.410, 14.892, 14.989, 15.308, 15.358, 15.433, 15.481, 15.564, 16.227, 16.309, 16.653, 18.655, 18.886, 19.103, 19.255, 19.554.

Dobitki po 10 Din: 80, 150, 274, 537, 658, 800, 820, 877, 1147, 1272, 1310, 1515, 1590, 1699, 1786, 1830, 1831, 1940, 2174, 2650, 2662, 2668, 2838, 3112, 3199, 3226, 3530, 3605, 3738, 3808, 4155, 4391, 4431, 4854, 5348, 5349, 5469, 5503, 5733, 5740, 5846, 6728, 6915, 7284, 7520, 7651, 7812, 8470, 8604, 8659, 8762, 8952, 9282, 9654, 9512, 9787, 9841, 9858, 10.144, 10.353, 10.536, 10.708, 10.889, 11.145, 11.484, 11.588, 11.862, 11.904, 12.287, 12.788, 12.891, 13.285, 13.322, 13.540, 13.744, 13.875, 14.282, 14.950, 15.220, 15.354, 15.819, 16.350, 16.414, 16.475, 16.611, 16.807, 17.237, 17.558, 17.736, 17.878, 18.145, 18.171, 18.199, 18.463, 18.900, 19.127, 19.133, 19.282, 19.501, 19.618.

Dobitki se dbe v s ak dan pri predsedniku društva Jos. Permetu, Ponova vas, p. Grosuplje. Kdor do 16. septembra 1929 ne dvigne dobitka, zapade isti v prid društva za ureditev »Županove jame«. — Kdor želi, da se mu pošlje dobitek po pošti, naj pošlje srečko. Poštnino plača stranka.

Mali oglasnik

30 panjev kranjčev kupim po končni paši. Ponudbe z navedbo cené poslati na Anton Logar p. Cerknica 169.

Krojaškega vajenca sprejemem. Franc Sešek, Medvode.

Mala hiša naprodaj. Pripravno za vpokojenca ali slično za eno družino. Jesih, Medvode.

Kolarškega vajenca sprejemem takoj. Hrana in stanovanje pri meni. Andrej Prešeren, Radovljica, Gorenjsko.

Krojaškega vajenca sprejemem. Vsa oskrba v hiši. Franc Podilpec, Mala Ligojna p. Vrhnika.

Čevljarskega vajenca od 16 let dalje sprejemem takoj. Vsa oskrba v hiši. Močnik Jožef, St. Pavel 7, Domžale.

Trgovski vajenc od 14 do 15letni krepak pošten z boljšo šolsko izobrazbo z dežele, se sprejme. Kmetijsko gospodarsko društvo v Logatcu.

Brezplačno dobi hrano srednjekolec, ki bi instruiral drugočolce. Naslov pove uprava „Domoljuba“ št. 9071.

Modele za gladko cementno opeko prodam poceni. Mežnar F., Ihan p. Domžale.

Dobavitelja mlečnih izdelkov za mlekarstvo iščem. Ponudbe na upravo Domoljuba pod šifro: „Smetana, sir“.

Posredovaln. Ogrinc Miklošičeva 28, bližina kolodvora preskrbuje dobre službe kuharicam, služkinjam, nakaricam; za odgovor dvoletn. znamko.

Pekovskega učenca sprejemem. Hrana in stan pri mojstru. Drugo po dogovoru. Karol Belec, Rožna dolina pri Ljubljani.

Vajenec za čevljarsko obrt se sprejemem takoj ali pozneje in le dobro vzgojeni, v modernu pošteno delavcu. Naslov pove uprava Domoljuba pod Cevljarstvo št. 8365.

Vajenca za kleparsko obrt sprejemem takoj. Fran Žužek, Bled.

Pekovskega vajenca z vso oskrbo sprejemem. Hinko Šušelj, pekarija, Mokronog.

Mizaršk. pomočnika in vajenca sprejme Anton Zakrajšek, mizarški mojster, Srobotnik 9 p. Vel. Lašče.

Išče se dekla za kmetijsko delo; biti mora pridna in poštena. Naslov v oglašnem oddelku „Domoljuba“ št. 9110.

Lepa kmetinja se da v najem po zelo ugodnih pogojih v slovenskem delu avstrijske Koroške v bližini industrijskega mesta na jugoslovanški meji. Na tej srednje veliki kmetiji se lahko preživi ena kmetijska družina. Resni ponudniki naj se obrnejo na upravo lista pod št. 9226.

Išče se hlapec priden in pošten v starosti od 20 do 40 let, ki bi bil vajen kooj in vsakega kmetijskega dela, kakor tudi vožnje lesa. Nastopi lahko takoj. Plača po dogovoru. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 9244.

Pomočnik in vajenec se sprejmeta v stalno delo. Mizarstvo I. Jeglič, Radovljica 1.

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše pri stari, priznani tvrdki H. SUTTNER, LJUBLJANA

Največja in najsolidnejša razpošiljalnica - Razpošilja v vse kraje tu- in inozemstva
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici znamk IKO, OMIKO, AXO

Prešernova
ulica 4

(poleg Frančiškanske cerkve)

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK!
H. Suttner-Ljubljana!

Prešernova
ulica 4

(poleg Frančiškanske cerkve)

China srebrno jedilno
orodje s 50 letno pismeno
tovarniško garancijo

China srebrno jedilno
orodje s 50 letno pismeno
tovarniško garancijo

BRINJE

laško in hrvatsko nudi najceneje
Fran Pogatalek-Ljubljana-Dunajska cesta 36

Diabolo separator A. B.

Generalni zastopnik:

Ljudevit Klein

Zagreb, Račkoga ulica 5/a. Telef. 63-05

Večletno jamstvo.

Ugodni plačilni pogoji. Iščejo se zastopniki.

Kamenite nagrobne spomenike.

kakor tudi druge kamnoseške izdelke doblite najceneje pri domačinu Josip Zagorec, kamnoseku v Novem mestu, poleg starega pokopališča, kakor tudi v Bršljanu št. 27. Radi obilne zaloge zelo znižane cene. — Prevzamem tudi v prenoviranje stare spomenike in vklesanje novih napisov, po najnižji ceni. Na željo pridem delo izvršit na razna pokopališča na Dolenjskem.

Za obilna naročila se priporočam

Josip Zagorec, kamnosek

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.

Prvovrstni čevlji vseh vrst

najceneje pri **R. Vavpotič, Bled-Grad 40** (Šoča), na dvorišču. Za vsak par garancija. Popravila hitro in ceno.

Sadne in vinske stiskalnice

preše najnovije vrste razstavimo na ljubljanskem velesejmu. Večja zaloga je doma v Novem mestu.

BRATA UDOVIČ, NOVO MESTO

Dobra gospodinja in MILO „GAZELA“

to je postal nerazdružljiv pojem, kajti kjer je vzorno gospodinjstvo, tam je v hiši vedno le milo „GAZELA“. Ono daje nadvse bogato peno, čisti, beli in varuje perilo. Zato perite tudi Vi — dosledno le s pravim

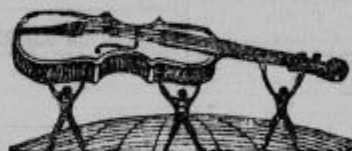
terpentinovim milom

„GAZELA“

L. MIKUŽ

Ljubljana, Mestni trg 15

Na malo **Dežniki** Na veliko
Ustanovljeno 1839 Telefon 2282

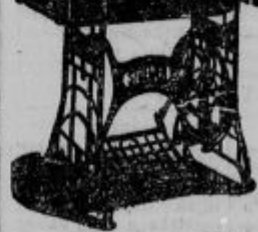

Veliki
ilustrovani **CENIK**
dobite zastonj. Zahtevajte ga od skladišča
MEINEL in HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. Lorger MARIBOR Štev. 107-B
Violine od Din 95,—, Ročne harmonike od Din 85,—,
Tamburice od Din 98,—, Gramofoni od Din 345,— dalje.

Najpopolnejši STOEWER

šivalni stroji
za stivile, krojače
in čevljarje ter za
vsek dom.
Preden si nabavite
stroj, ogledajte si in
izrednost pri tvrdki
L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg, ul. 6
Brezplačno pošt.
15 letno jamstvo.

Prodajalce posrednikov iščemo

proti dobri plači. — Javiti se
TEHNA družbi - LJUBLJANA,
Mestni trg 25/1